

308304

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం|| అక్టోబరు నెల 5 వ తేది సోమవారము.
ఆనంద నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ సప్తమి ౧ లు.

No. 170
సంచిక ౧౭౦

ఆనందా ఫౌంటేన్ వేనా.

౧౪ వన్నె బుగారు నిబ్బి చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొఱాయి యున్నందున ఇంక చాలావట్లును విద్యార్థులు వేలకొలిపి కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలగూఢమనాను చేయకొనున గాక. ఇయ్యది వెళ్ళు నిబ్బితోగాని సన్ననిబ్బితోగాని విక్రయించవచ్చు. వెల. రూ. 1-12.0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చు.

శృంగార నైషధము.

'నైషధంబివ్వబోవడమ' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీనాథుని కృతి. అది ప్రాచీనమేది విషయము, జగద్విదితము. ఈ పద్యములలో ఒక క్లెక్కుటికిని టీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు ఎచ్చలెచ్చలు ఏదేదికావలయునో సర్వమును చెప్పబడియున్నది. అది సుందరమైన పటములకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్ననైఋతు కలిగి మంచికాల్తోడైండు చేయబడి యున్నది. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము వెల. రూ. 8-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మ, నుదరాస్.

ది న వ త్రి క.

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0 | 8 మాసములకు రూ. 8-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 | 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రాప్టన్ ఇంజనీరింగు
కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు, రయిసు మిల్లులు,

సిండి మిల్లులు,

నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినిన్నిటిని అవిరివలన గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కీములకు
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలులకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,
మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wish of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations. Price For two Vols. Rs

1-4-0 Postage As. 3. Extra.

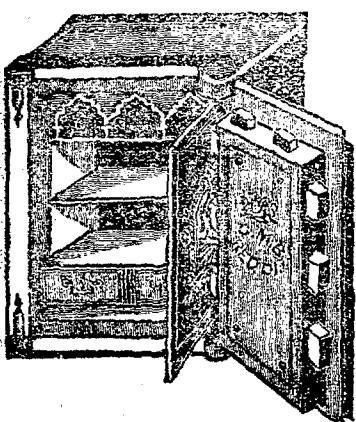
The Faust. a Romance in two volumes. Each volume As 12. Postage As. 2.

The first volume of Faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras. E

ఇనుప పెట్టెలు.

ఏదైనా కావలసిన అందముగా భద్రముగా సీమత్రిగములలో కొత్తకేసులతో పెట్టెలు మావల్ల బహువాణిముగా తయారుచేయుచుండును. ఆర్డరు యిచ్చువారు నైజుమందము గీగము వివరము వ్రాసుకొనుచున్నాము. విక్రయార్థము మొత్తము

గా కొనుపారికి డిస్కంట్ యియ్యబడును. పునఃప్రాశ్నములకు మోసపోగూడదు. మా వెట్టెలవిషయమై మేము జవాబుదారిగా యుండగలవారము. కలయువారలు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును. సి. ఎం. బాలరామిరెడ్డి, (4-9-14) నెం. 81, గోండ్లపల్లనాయకవీధి, మద్రాస్.

సంజీవరత్న.

ఇదియొక గొప్ప క్రిమి నమిచ్చిచేసిన తామును.

ప్రభావ మత్తయ్యతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సంరక్షణకు కాపు. 2. కలరా, అమ్మవారు మొదలగు అంటు బాధ్యములను శోకనీయదు. 3. భూత్ ప్రేత సిశాచములను పాజుబోలు. 4. వ్యాధులు, పీడలు, అపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, చిల్లలు, వెణుకులు, హరించును. 6. ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వోగ్యము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7. కుష్ఠగ్రతువులు ప్రియమిత్రువులగుదురు. 8. నీవాదం గెలుచును. 9. సభకట్టు, సర్వజననీకరము. 10. నీవొక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యార్థ సమేతమై వేళ్ల బోవునపుడు దీనిని భరించుకొని వెళ్లిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్లే మహిమవున్నదని అనుభవజ్ఞులు చేకొనియు విశ్వాసమునట్లుచక్కానించియున్నారు. ఇది సర్వోపధి చేదియగు నొక ఘోషాను మహాత్మునిచే గనిపెట్టబడినదేగాని కాలాచిత చేపదారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ బాలవృద్ధులందరను తెప్పించుకొని భరింపదగిన అమూల్యమైన సుప్రకృష్టమైన రక్షతాయెతు. తాయెతు వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.

వలయువారు:—పి. ఆర్. జనార్దనరావు, మెన్మరిస్ట్ర ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాధలుముల నొప్పు పార్శ్వవృక్షుల బారదోలును. పొట్టపోగూనినవారికిరములు, పనమూలికలచే హిందూదేశమునాకాగితములు, సిలు మహామోహము నొందిండు తయారుచేయబడు మంచిమృత్యుకాంతి ఆర్థినివాక విశే

సువాసనగలిగియున్నాడుగాని బాటిలి జాబులు పరి

దీనిని విదేశములలోకూడ లాభముండదని దొంగమువాద కట్టుబాటుములు, బొప్పు, వెళ్ళయిన పంచభావచీటి చూడికొని కట్టుబాటుములు, బొప్పు, వెళ్ళయిన

భయము, కొన్ని రంగులు, ఎయ్యమునము, కడుపులు, మొదలగునవి.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోర్టు బొంబాయి; లేక నెం. 9, క్రైస్తావములు, కడుపులు, మొదలగునవి.

చిరునామా:—సి. ఎం. బాలరామిరెడ్డి, గోండ్లపల్లనాయకవీధి, మద్రాస్.

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కే-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వ్రం చు ను.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరలైలుస్టేషనును బెలుపవలెను.

పై ద్వార త్వ వండిత డి. గో పాలా చార్లు,

ఎ. వి. యస్. వి. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

పెలిగ్రాం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

పేక్షనష్టము

గుణమీయనిచో

సొమ్ము తీరుగ నియమింపడు.

100 మాత్రలుగల సీసారు. 2-0-0

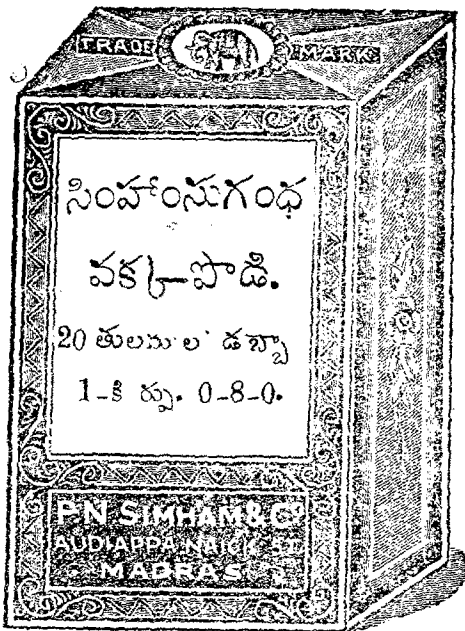
పోస్టుఖర్చులువగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకపూరిత మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ ఆండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పి. ఎఫ్. సింహం. అందు కంపెని,
26 ఆదియప్పనాయకకోవిడి, మద్రాసు.

వనోషధి సారసపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగల్గిన మోయు నకల చక్కదోగములను బాగు చేయును.

ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాశితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుభ్రమును. దీనివలన కఠినముగల బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

వాణిజ తోడనే కఠినముగా నొకవిధమైన మోయు గనుపించును. రెండుసీసాలు
బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

“వంట్” ౧౪౪ ఫనాస్వాడి. నం. ౨. బొంబాయి

VANT. No. 144 Panaswadi, No. 2. Bombay.

జీర్ణ రసాయము.

ఆకలి లేక పోవుట, అగ్ని మాంద్యము,
మలబద్ధము లకు మంచియందు.

25 మాత్రల డబ్బి 1 కి వెల 1-4-0

అమృతాంజనం డిపో, ఫోన్, బొంబాయి.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనప్రాగ్నేయుల కుశ్లేకంపబడిన ఆత్మ రుపయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన
యందునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
బొట్టను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పలతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆమ్మతమైన అమృతముల
అమ్మలనుండి తయారుచేసిన ఆత్మర యొక్క సువాసనభరిం
చుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వమని మీదగ్గిరనున్న
సాఫ్టవరు సదుగవలయును వారితావున తేదీని మాకు వ్రా
య్యుడు. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతియిట్టి 0-12-0,
క్లి ట్లెస్ ఆత్మరగల పెద్దదయిట బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరలో
మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ టాడుచుండు కాల్లులు డబ్బా 1-కి
0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఎకెంటులు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్
కంపెనీ కంపెని, 155 బామా మనీదు, బొంబాయి.
మదరాసు ఏకెంటులు:— మెహత పురమోల్లం మూర్తి
నెం 23, చై నాబాబు కోట్ల, ప్రభు బాబునూపాచం మదరాసు.

నర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు అన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంకీర్ణి ఒక వనమాళిక. ఇదిదేహ మన భౌతిక
కుల అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయున్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంశ
కత్తము పోగొట్టుటకు యింతేమింపించినది లేదు. బాన్వెల్లియో
దర్శినియోగముచేతను మాత్రద్యారంబులకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
శుభ్రపరచి నరములకు పలుకొనున్న దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంబు
నాకనము చేయుటలో సంకీర్ణివంటిది “నర్వజీవన్” ఇది.
శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు కృద్ధులు అందరను మనయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశింపి
మిగుల బలమును ఆయుర్యవృద్ధియుకలుగును.

కెల. టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము
ప్రాఫెసర్ డి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ

16 కృష్ణపు మొదలివిడి, తిరునల్లికేణి మదరాసు

గ్లోబ్ కంపెనివారి బొటనువేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినది. వందల
వందల విక్రయము. వెల పెట్టె 1-కి
రూ 1-4-0 పోస్టుఖర్చు వేరు ప్రామిసు
నోట్లు మొదలగువాటిమీద నికాసిదార్ల
చే వ్రేలిముద్ర వేయుట సర్వత్ర అవలం
బించుచున్నాడు. వర్తకులు, డి. డ్రస్,
యినాందార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెని, గూటూరు.

వండ్ల పొడి.

డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.
వంటిసెవ్వులకు దివ్యాంశము. సువాసనగలిగి
ఉండును. నర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిడినది
అమృతాంజనం డిపో, ఫోన్, బొంబాయి.

జర్మనీవారి వ్యక్తిమనః కాటంగము కలిగిననాన వారి స్నానము వాఁకమించుకొనుటకు ఇండియావారు చురుకుగావని చేయవలయును. ఇండియావారు పేక్షించినచో జపానువారు ముందు ప్రారంభింపక మానరు. యుద్ధము ముగియు సరికి జర్మను దేశమందలి చివరవారు సుకలలను బహులుగా జపాను దేశపు చివరవారు సరకులు మన బజారులలో నిండుపట్లున్నది. అది వోచనియము. జపాను సరకులు జర్మనీ సరకులకన్న వాగుండు నగుకొనుటకు మన కవకాశములేదు. వాగుండిను వాగుండవున్నను ఇండియా ప్రజలు మంచితరణమును మెగుల దెట్టిన వాగుదురు. ఏచారి వోరేకన తిరుకు లాభకారిగానండు నోయని జపానువారు కనిపెట్టి చూచుచున్నారు. జపానులో నుండి నడిమికాయేగాక వోరేకనము వారుగూడచాకవ్యయములో నీ విషయము నశ్వేషించుచున్నారని యిండియా వోరేకనము వారుగూడ ప్రశంసింపదగుదురు. ఈ యుద్ధము వలన మంచి తరణము గలిగినది. విశేషములనుండి వచ్చు సరకు లికముందు నిలిచినపుడు, కాన, వానికి బహులుగా సరకులను తిరుగు చేయువానికి జపానుముచేయుటకుగాను దేశమందలి అన్ని విధముల ప్రశ్రుతులను గూర్చియు వోరేకనమువారు కట్టుకలతో నశ్వేషణములు జరుపుచున్నారని జపాను ప్రజలు ప్రకటించు చున్నవి జపాను వోరేకనమువారు సమాచారము నిశ్చయము చేనియున్నారు. జపానుదేశముకు విస్తారముగా విశేషముల నుండి కొన్ని సరకులు వచ్చుచున్నవనియు, వానిని జపాను దేశములోనే చక్కగా తిరుగుచేసినవచ్చుననియును వారంగులో వికరించిరి. సున్నలు, వోరేటోపిలు, టోపిలు, ఆచ్చు వేయు కాగితములు, వాక్చీపు కాగితములు జపానుకాగితములవంటి కాగితములు, పచ్చిపొత్తిముల, కట్టు పొత్తిములు, పొగగొడలు, బాయిలను, వానిపరికరములు, వ్రాతకాగితములు, ప్లానుకాగితములు, కరకుకాగితములు, నిలు లోయడు, మొదలగునవి అట్టివనువులని జపాను వోరేకనము వారు వివరించిరి. పరిశోధి వస్తువులనుగూడ సత్కరినాన విశేషమున జపానునకు పుంపుచున్నారుగాని వారిని జపాను పరిక్రమికలుచేయ మునిగనో లాభముండదని వోరేకనమువారు వివరించిరి. ఆకస్తువులు, కట్టుయంత్రములు, బొమ్మ, తైలము, మీససారాయి, ఓషధులు, కొన్నిరంగులు, ఎల్యూమియము, కట్టలు, రబ్బరు, వ్రాసకములు, కమరులు, మొదలగునవి.

మంచి నమయము.

నెడనుగల గాంధీజీ.

25. నవంబరు 25న గాంధీజీగారు మృత్యువైకుంఠమున

పులికెట్టు వ్రాసియున్నారు. 30 సంవత్సరముల క్రిందట, అనగా 1894 సంవత్సరములో ప్రస్తుతము యూరపునందు జరుగుచున్న పౌరయుద్ధమునకు సంబంధించి సంగరమొకటి సంభవించునట్లు సందర్భములగు పడివి. అదియులలో, భారత జాతీయమునకుగా ప్రతిష్ఠాపకుడు మహాత్ముడుగా ఇండియానుండి స్వదేశమునకు వెడలిపోవు నవనామక, ఆయనను గౌరవించుటకై బొంబాయి నగరములో నొకమహాసభ జరిగియుండెను. అప్పుడాయన, భావభారితములగు మాటలచే సభ్యుల కుత్సాహము గలిగించుచు, ప్రసంగవశమున నిట్లునియెను. "నగర్భవ్యవశమున నట్టియుద్ధమే సంభవించి, అంతలో ఇంగ్లండుకూడ చిక్కుకొనెనేని, భారతీయులందఱు నేటివలెంచి మనఃపూర్వముగ బ్రిటిషువారికి సహాయ మొనర్చుట వీరికి విధియనిచెప్పిరి. "తమ యందెన్నిలోపములున్నను బ్రిటిషువారు ఉదారాదర్శపరులనుటకు సందియములేదు. స్వాతంత్ర్యోద్యమమున ముందంజవేయుచు, లోకమందందు ప్రజలకెల్లను మార్గమునుజూపియున్నారు. విారలిప్త డెమోక్రసీయుగ నెంచుదానిలో నధికారము బ్రిటిషువారివలననే పొందియున్నారు భారతీయులంతయు నొక్కటిగాజేరి, స్వేచ్ఛకు ఉనికిపట్టని పేరందిన యా బ్రిటిషువీరుల పక్షమున నిలువవలయును. గొప్పయుద్ధమేదైన దట్లనించునేని, అదియునుగొన్ని విషయములనిండియా కమంచి అనకాశముగ నేయుండను. ఇచ్చట అనకాశముఅనుదానిని ఉదారార్థమున గ్రహించుకొను. కాంతినిములలో భాగతీయులు తమకు అండ్లయులతోగూడ సమానస్వాతంత్ర్యములు కావలయునని వాదించుచును కొన్ని సమయములందు గొప్పముతో తగవులాడుచును, ఉండినను, కాంతికిభంగము కలిగి యుద్ధములు జరుగుచునులలో తక్కినవారితో పాటు తాముకూడ సాంక్రామిక దురదృష్టపాలగుటకు వీరు సంసిద్ధులును ఆతురులును ఆయియున్నారని తెలుపుట కిది మంచి తరుణము."

పవిత్రోదారభావ పరకమై వీరు నుడివివచనములు, భారతీయుల హృదయము లందు నాటుకొనియున్నవి. వీని నలననదొడ్డింప బడిన మనోభావమే భారతీయులందఱు నొక్కటిగాజేర్చి ప్రస్తుతకర్తవ్యమునకు ప్రేరేపించుచున్న యుత్సాహ రూపముగ వ్యక్తమగుచున్నది. అదినుండియు, భారతజాతీయ మహాసభవారియం దీభావమే నిండియున్నది.

ప్రస్తుతములగుసంగరసందర్భములు ఇండియాకునిజముగ మంచి యనకాశముగ నున్నవి. కాని, ఇవి ఇంగ్లండునకు గూడ మంచి యనకాశమేయను మాట నెవ్వరును మరవగూడదు. మీ కివచిన సంచికలో, "ఇండియా, మరియు యుద్ధము" అను వ్యాసమున వ్రాసినవారు వ్యాసాంతమునందు "ఇండియాను గురించి తెలిసిన యొకడు" అని చేవ్రాలు చేసియున్నారు. ఇది యుక్తముగనే యున్నది. మరియు బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులు వీరు ఇండియా స్థితిని గురించి తెలిసిన విషయములను శ్రద్ధతో గమనించి, సకాలమున వీరిచ్చిన సలహా ననువర్తించుట మంచిది. సామ్రాజ్యము నెడభారతీయులు చూసిన రాజభక్తమున, పూర్వకమొకటియే, కాని భారతీయులు తమ ప్రస్తుత రాజనీతి స్థితితో సంత్పత్త యంతమాత్రము నుండలేదని వీరు హెచ్చరించియున్నారు. బ్రిటిషుగారితోడి సంబంధమును సిక్కిరించకలెనను కోరిక భారతీయులకు గలదు. కాని యీసంబంధము చక్రవర్తులును సాగ్ల మెంటు సభవారును చేసిన వాగ్దానముల కనుకూలముగా నుండవలెను. మరియు దీనియందు బ్రిటిషువారికి భాగతీయులకును భ్రాతృభావమే ప్రధానముగ నుండవలయునుగాని, ఒకరికి లోబడి యుండుటకాదు.

మీ విశేషమడువ్రాసినట్లు భారతీయుల మనస్థితినిబట్టి రాజనీతిజ్ఞులు సాహసించి నేర్పుతో గర్వమాచరించుట కిదియే మంచితరుణము. వీ రొనర్చు కార్యము నిజమైన సానుభూతిని విశ్వాసమున గమనపరచవలయును. ప్రజలను నిరాయుధుల గావించుట, భారతీయులను విచ్చిక్తనైకులలో చేర్చు కొనకుండనిరాకరించుట, నైస్యములోనియధికారపదవులు భారతీయుల కీయకుండుట, (కష్టనప్రభువు స్థాపించిన యువక నైస్యము అలంకారము మాత్రముగనే యున్నది, గాని మరేమియునుగాదు.) పులికెట్టును గురించిన ప్రజల సభల నిర్వోధించు విషయమునను అమలలో నున్న శాసనములు, నిర్బంధమును ఉచితమునగు ప్రాథమిక విద్య ప్రజల కొసంగునేర్పాటు జేయు

కుండుట, ఈ మొదలగు సంకటములను జాలి నిష్కంధము లన్నియును జనసామాన్యముయొక్క రాజభక్తి యందు నమ్మకము లేకట్లు నిదగ్గరములు కావున, ప్రస్తుతము చేయవలసి నదేమన భాగతీయులందు దమకు హృదయ పూర్వకమగు విశ్వాసముకలదా, సామ్రాజ్యముందు సర్వోత్కృష్ట ప్రాధికారమును వహించియుండువాను ప్రకటింపవలయును. మరియు బ్రిటిషువారి నైజమునకు అసంగతమైట్టియు భారతీయులందు అన్ని తరగతులవారి సౌహార్దమునకు భంగకరమగు నట్టియు ఈఅవిశ్వాసమును నిగనమును రూపుమాపి, తాము చేయు ప్రకటనమునకు నను రూపములగు క్రియలనాచ రించుటచే దానికి సాఫల్యమొసంగ వలయును.

మూడుసంస్కారములు

వైనిచెప్పినవారిలో గొన్నిటివిషయమున, అనగాప్రాథమికవిద్య, పులికెట్టుగురించిన శాసనములు, మున్నగువానియెడల, వెంటనే యేపనినైనజేయుట కొకజోర వీలులేకుండుననుట నిజమే. మరియు ఈలోపములనుగురించి భారతీయుల మనములందుండు భావముల నివర్తింపజేయుటకు, మనము యుగావసామువరకు జేచియుండవలసి యుండును. కాని, తక్కిన వాని విషయమున, మనలనెదుర్కొనియున్న ప్రస్తుతస్థితిలో సం దర్భములేభారతీయులయెడలనుదారకార్యములజేసినవొనర్చుటకు మిక్కిలియును కూలయగు నవకాశముగ నుండును. విగ్రహ నుదాహరించిన సంస్కారముల మూటిని వెంటనే యవలంబింపవలెనని నాదృఢాభిప్రాయము.

(1) ఆయుధశాసనములో మార్పులు గావించుట. మీ విశేషమడు వ్రాసినట్లు, "వెంటనే యీశాసనమున రద్దుపరచుట రాజనీతికాకపోవచ్చును. కాని, సంఘముం దున్న తిస్థితి యందుండువారికిని విద్యాధికులకును ఈశాసనము వర్తింపకుండజేయుట వలనగాని, లేక ఆయుధధారణ విషయమున నీయబడుననభావత్రైములుఇటువంటివారిపట్లవి శేషముపట్టుదల లేకుండ ధారాళముగా నిచ్చుచుండుట వలనగాని, ఉద్దిష్ట సంస్కారమును ఇప్పుడు ఉపక్రమించుటకు నభ్యంతరమేమి యునుండగూడదు" ఎట్లైనను, యూరపీయుల విషయమున ఇండియుల విషయమున నాయుధధారణమున కగు ననభావత్రైములు సమానావ సరములుగజేయుట వలన, ప్రస్తుత పద్ధతులందలి జాతివివక్షజాతిభేదమును రద్దు పరచుట యనునది, వెంటనేజేయదగిన సంస్కారము. అట్లేయూరపీయుల కెంతోధారాళముగ నిచ్చుచుండురో అంత ధారాళముగ వైయనభావత్రైములు ఇండియులకుగూడ యిచ్చుచుండుటయు నవసరము.

(2) భారతీయ విచ్చిక్తనైస్యములను నిర్మించుట:-సంగరముననున్న నైస్యములకు సహాయముగ యూరపీయును నైస్యములను మాత్రమేకాక ఇండియానుండి భారతీయ సేనలను గూడ దీసికొనవచ్చుటలో దొరతనమువారు వివేకముతోడనే ప్రవర్తించినారు. మరియు ఇండియాలోని నైస్యములను దాదాపుగ నన్నిటిని ఒకవేళ దీసికొని రా నవసరము వచ్చిన రావచ్చును. అట్టియెడ, ఇండియాను రక్షించు భారమంతయు స్వదేశసంస్థానముల సామ్రాజ్యనేవా నైస్యములమీదను, కొన్ని వేల యూరపీయును విచ్చిక్తనైకులమీదను, కొన్ని వేల ఇండియును రిజిస్ట్రునైకులమీదను పడగలదు. ఇట్టి యుత్తమతరణమును వృథా పోనియ్యకుండ బాగ్మత్యతో నేరుకొనబడిన భారతీయులను లుబుధుగృహములకు కుటుంబములను రక్షించు కొనునిమిత్తము విచ్చిక్తనైస్యములకు జేర్చుకొని, వీరి కింతవరకు గొప్ప ప్రతిబంధకముగనుండి కళంకముగనున్న యీ పూర్వ స్థితిని మార్చవలెను. అట్లు చేసినేని, దొరతనమువారు అత్యుత్తమ పరిపాలనాచాతుర్యమును జూపినవారగుదురు.

(3) రాజకీయపరాధులను మన్నించి, వారిని శిక్షించుండి విడుదలచేయుట. ఇట్టివారికి ఇంగ్లండునందు ఇప్పుడు స్వేచ్ఛ నొసంగియున్నారు. ఇట్టి రాష్ట్రవిపత్సమయములలో, హీన దోషములొనర్చుక, కేవల రాజకీయదృష్టిని సాపరాధులుగ నుండువారిని దండనమునుండి విముక్తు లుగజేయుట యుచితము.

గ్రాంధికభావ

ఒక ప్రత్యుత్తరము.

కాకినాడనుండి ఉంపవల్లి నాగభూషణముగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- వ్యావహారికభాషా సాంప్రదాయ విమర్శనములోని కొన్ని గంతులను విమర్శించుచు మ. జేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు 1914 సం. ౧౦. ౧౧. ౧౨వ తేది కృష్ణ

పులికెట్లో వాడుకభాష యను కీర్తి కలను వ్రాసిరి. ప్రపథమమున వానిలోఁ గల మంచి దుడుకుచెందినారు. ఆపోహముఁ గల అని వ్రాయించిరి. ఆయభిప్రాయము నరిక నుట కీ క్రిందివిషయములను జదువరులు విత్తగించి వులు దుడుకు చెందిరో యపోహములకే పాల్పడిరో గుతురు గాక!

"వాడుకభాషలో గ్రంథములనేకములు కలవని వ్రాసిక నేను వాని నామములను జెప్పియుండవలెనట!" యని ప్రభాకరశాస్త్రి గారు శార్వర్యపడి "అది యుత్తరము, రామమూర్తి పంతులుగారికి వ్రాసినది యటట మింగి కిదాయిట్లనిరి" యని యిందుకనుమాధానము చెప్పుకొని "అచ్చున కెక్కవలయునని పర్యాప్తముగా వ్రాసినదికాదా లేఖనము. అందును సందర్భము గల మఱియొన్ని వాక్యములు ముద్రణమున విడువఁ బడినవి" యని తుమాపణము చెప్పుకొనిరి. "వాడుకభాషలో గ్రంథములు వందలవందలన్నవి"ని వారు వ్రాయఁగా వానిలోఁ గొన్నిటి నామములనైనఁ జెప్పిన వాగుగా నుండునని విమర్శకుడు కోరఁదగఁదా? కోరిన శార్వర్యమేమి? ఇప్పుడైన వానిలోఁ గొన్నిటి పేరులనుజెప్పి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు తమ వాక్యమును స్థిరపఱుపు కొఁగూడదా? అది రామమూర్తిపంతులుగారి పేర వ్రాసిన లేఖ యనియు, నచ్చున కెక్కవలయు నది కాననియు, నిత్యాది సంగతులను వ్రాసి తప్పించుకొనఁ జూచుటెందులకు?

3. వారువ్రాసిన లేఖను బట్టి చూడఁగా "కానీపూనే చెట్టు" "మామూమామూ" మొదలగు ప్రయోగములు గ్రంథములలోనుండిన రుచిగానుండఁననుట విశేషమని యభిప్రాయమొకట్లు స్పష్టము కాగలదు. ఇప్పుడట్టి ప్రయోగములు వ్యవహారమున 'కాచెడి పూచెడి' "మామమఁ జూచుచు" మొదలగువాని కంటె నెక్కుడు తీసిగానుండునని వ్రాయుచున్నారు. దై సం దిన వ్యవహారములం దట్టివి యుండఁగూడదని యెవ్వరనఁగలరు? గ్రంథములయందుఁ బనికిరావని చెప్పుదురు. ప్రభాకర శాస్త్రి గారు నట్లే యనుచుండి పాటలందుఁ బదములందు వ్యవహార గ్రంథములందు నుండవచ్చుననియు వ్యాకరణ శుద్ధమగునవి తూడవనియు వ్రాయుచున్నారు. వారు పేర్కొనెడి వ్యవహార గ్రంథము తెచ్చియో తెలియజేయుదు. పదములందును పాటలందును సలక్షణ పదములే కవులచేతఁ బ్రయోగింపఁబడినవనియు, నట్టివి వాడు వారి స్వరవై లక్షణ్యాది కారణములచేఁ బ్రస్తుత రూపములను ధరించినవని విమర్శనమునందు వ్రాయఁబడెను. అది భారతాటనియు, వానిని, రచించిన కవులే గ్రామ్యములను వాడిరనియు, ప్రభాకర శాస్త్రిగారు రుజువుచేయఁగలిగినచో వారికెంతయుఁ గృతజ్ఞుడనై యుండును" వారట్టివి వాడరట! వ్రాయరట! కాఁబోలును! లోలోభిన్న రుచి! అని వారాశ్చర్య నిమగ్నులగుచున్నారు. వాడుకలోనె నేమి యితరులేమి యట్టి పదములును వాడుచుండలేదని చెప్ప సాహసింపను గాని యనుకరణముగానో సామెతగానో వ్రాయవలసినచోటులందక్కఁదది తరగ్గుములయందు నేనేకాక యితరులెవ్వరును వ్రాయరని ఘంటాపదముగాఁ జెప్పఁగలనుగాని గ్రామ్యభాషవాదుల సంగతి చెప్పఁజాలను.

4. "వెనుకటివారు వాడుకభాషలో వ్రాసినగ్రంథములు పనికిమాలినవనిరి"ని శాస్త్రిగారు వ్రాయించిరి. కాని గ్రాంధికభాషావాదు లీ విమర్శనముం దట్టనలేదు. కవులగు వారు వాడుకభాషలో నెన్నడు గ్రంథములను (గ్రంథములని యెంచఁదగినవానిని) వ్రాసియుండరనియే వారి నమ్మకము. శావుననే యట్టిగ్రంథము లుండినచో వానినామములను దెలిపిన భాగుండునని వారు నుడివిరి. "తెలుఁగు కావ్యముల వ్యాఖ్యానములు తెలుఁగువ్రాత కలవదని సంస్కృతపండితులు వ్రాసినవనిరి. ఇప్పుటిప్రతులు గ్రంథకర్తల రచనలఁ దెలుపవనిరి." అట్లొ యట్లొ యెట్లొ తెప్పించుకొనజూచిరి. అని శాస్త్రిగారు వ్రాయుచున్నారు. విమర్శకు లేవోలేనిపోని కల్ల వాక్యములుచెప్పి తిప్పికొనఁ జూడలేదు. ఉన్నవాస్తవమునే వ్రాసిరి. కాని యెడల నందలి తప్పునుజూపి శాస్త్రిగారు విమర్శకులయొక్కయుఁ బాఠకులయొక్కయుఁ గృతజ్ఞతకుఁ బాత్రులగుదురుగాక!

5. సీతారామాంజనేయకర్త తనగ్రంథం సామాన్యజనులకు తెలియకపోతుందని వాడుకభాషలో సీతపాట అని అనే విషయం వ్రాసివారు లేటగా" అని రామమూర్తి పంతులుగారి పేర ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసినది సత్యముకాదని యా గ్రంథమునుజూచి దానినుండి పలుతావులనుండి దానిరచన తెలియటకై కొన్ని వాక్యములను విమర్శనకరపత్రమునం దీయఁగా దానికిప్రత్యుత్తరముగా "అత్యుత్తమమైన పురిత్రైబ్రహ్మోలేదు పాడుచుండఁగావలెనని, అచ్చుననెట్లు గ్రుచ్చిరో నేనెఱుఁ

2. న. పరికించి, వ్యవహార రూపములందులేవని తేల్చిరా యొప్పుదలయేమో సత్యనిగతి గ్రహింపవలెనంట ! ఏలాకో తొందరపాలు " అని యిప్పుడు వ్రాయించిరి. సీతపాటను గ్రంథకర్తయే వాడుక బాసను వ్రాసెనట. సోదాహరణ ముగా గ్రంథకర్త యిటుల వ్రాయలేదని చూపగాఁ జెప్పెను. తేల్చిచూడలేదనియు బాదుచుండగా వింటినియు వ్రాయు చున్నాను. ఈ రుజు వాక్యముల యర్థభేదము శాస్త్రీగారి వంటి పండితులకుఁ జెలిమిదవచ్చునా? కాదు. అట్లనరాదు కాని గ్రామ్య భావములందు వారికిఁ గల యభిమానముచేదాని నెటులైన నెలువఁజెట్టవలెనని వ్రాసినను కొందము. ఈ సం దర్భమున విమర్శకుఁడు తొందరపడజేక గ్రామ్య భాషాభిమా నముచే శాస్త్రీగారు పోవఁబడినో గుణగ్రహణ పోణులగు చదవరు లూహింతురుగాక !

ప్రేమానుబంధము.

నాల్గవ ప్రకరణము.

తాన యారీతిగా తనయిల్లుకేరి తనవారలకల్ల నాడు ధనకోటికి ప్రాప్తించి కష్టమును గురించిదెల్పి, వానినిగను గొనుటకై యనేక ప్రయత్నములు జేయించెను. కాని, యవి యన్నియు నెప్పుడల మాయమై, ధనకోటి నెంపుడుకల్గియు తారవలన నీవిషయముల నెఱింగినవాడై, దుఃఖాధిగమిగ్నడై యుండెను.

కాలక్రమమున తారయావనతి యాయెను. కొలది కాలములోనామె తన్ను బంధించియున్న బంధముల నెల్ల యెఱింగి భిన్నవదనయై యుండెను. సాగరునియెడ, నామె కన్నుడును ననరాగములేదు. అంతియేకాక, ధనకోటికిని సాగరునకును మాస్తివశకాంతరమున్నదని యామె యెఱుంగును. ధనకోటియందామె కేవిధమైన యనురాగమున్నదో చెప్పజాలముకాని, సాగరుని వివాహమాహుట కామె యెంత మాత్రమును, నంగీకరింపదు. కాని తనయాస్తిసర్వమును బో గొట్టుకొనునా ?

సాగరుడు తానుచిన్నతనమున నుండియు, వేచియున్న కాలమిప్పుడు ప్రాప్తించినదని యవివరులూగు చుండెను. ఏనర్వాంగముందరిని, చిన్నతనమున నుండియు తాను ప్రేమించు చుండెనో, యేసుకల సుగుణాన్వితుల తనయత్నమున జేర్చి యానందింప చిరకాలమునుండి తాను యోజించుచుండెనో యేనిరుపమాన లావణ్యరాశిని బాణిగ్రహణం బొనర్చి తన గృహమున లక్ష్మిని నిల్పయల్పించు చుండెనో, ఆత్మత్రయాలంకారచూడామణి, యాభువనైకసుందరి, తనకింక లభింపజీతర దని సాగరుడు వీలుసంగతి నెల్ల నామెబందుగులకు జ్ఞప్తికెచ్చి, సాధ్యమైనంత త్వరలో వివాహమును గా వింప వలయు నని, వారలను తొందరఁజెల్పుచుండెను. తారకు వీనియందెంత మాత్రము నిష్ఠములేకుండుటచే, నామెబందుగుల కేదేమో వంక జెలుపుచు, నానాటికి వివాహము నాలస్యము జేయించు చుండెను. ఆ పూర్వపు డామె ధనకోటి పెంపుడు కల్గిందిక గ బురు పంపించి, ధనకోటి వార్త లేవైన దెలిసినవేమో కనుగొనుచుండెను. ఇట్లు నాలుగేండ్లు గడచునప్పటికి, అనగా ధనకోటి తిరిగినిపోయెడిన ? సంవత్సరముల కొకనాడు ధనకోటి నెంపుడుకల్గి, యామెకొక కుభవద్రమాసము పంపించెను. తానెక్కడనో సురక్షితముగ నున్నాడనయి, వీలై సంతత్యరలోకమున బెంచెననియు, నాకుభవద్రమాసము.

"ఇంతకాలమైనది. ధనకోటికి నేననిన జ్ఞాపకముండునా? ఒకవేళ జ్ఞాపకముండినను, యాతడిచ్చటకు సురక్షితముగా నుదెంచునా? వచ్చినను, నేనాతని నెట్లు వివాహమాడుదును?" అనివిచారించుచున్నతార, సాగరుని మోటుదనముననేమి, తనబందుగులపోరుననేమి, యెట్లకలకు సాగరునితో వివాహమున కియ్యకొని, లెనయిప్తుడేనకలకు దలంచుకొనుచు, తనయొక్కవ్యయము సాగరుని పరమగునను భయంబున గాలము బుచ్చుచుండెను. కాని యామెహృదయమును బరిశీలించిన, బంగారు వల్లములతో నందు "ధనకోటి" యని మాత్రమే వ్రాసియుండి నట్లు గనబడకతప్పదు. వివాహ ముహూర్తము చేరువయాయెను. మరుసటిదినమున మధ్యాహ్నము పండ్లకంటలకు ముహూర్త మేర్పరుపబడెను.

ధనకోటి నీరీతిగా వారంజిలు విస్తారమునూరముగా నున్న నొకద్వీపమునకు గొనిపోయి, వానిచే వేనకావృత్తిని, జేయించుచుండిరి. వారు నలుగురుమాత్రమే యుండిరి. వారలందఱకును నాడు ధనకోటిచే మోసపోయిన వృద్ధుడైన నాయ య్దుడు వీరందఱును, నంగ్రహించిన ధనమాద్యపమున దాచి

నెట్లుబడియుండెను. ఇట్లు కొన్ని సంవత్సరము లేగినవెళక, నొకనాడ నల్గురు ద్వీపమున నాల్గువైపులకు నేడేదయో పను లవైచోయిరి. చిరకాలమునుండి, వారితాతానమునకు సహింకుండిన ధనకోటి, యాతరుణమును గనిపెట్టి, ద్వీపమునంత యును దిగి, యొక్కొక్కరిని బంధించి, చివరకు, వృద్ధుని గూడ బంధించి, చంపెదనని బెదిరించెను. క్రమముగా నా నల్గురును తన యధీనమున నా ద్వీపము వందలి కుటీరమున బండలగానుంచి తన యిచ్చవచ్చినచోప్పున, నాద్వీపమున రాజ్య మేలుచు, నొక్కరిని మున వృద్ధునిజేరి,

"అపాత్రుడా! నన్నీరీతిని ప్రస్తుతజీవన నిన్నీనాడే వధించెదను. సిద్ధము కమ్మ"ని తనకత్తివై జడిపించగా నాతడు తన వైద్యమునెల్లను వెళ్లగ్రక్కచు, వాని పాదములవైబడి:

"మహాభావా ! నన్ను క్షమింపుము. నేను నీకుపకారము జేసెదను. విమలాదేవికి పుత్రుడవు నీవు. సాగరుడు నా ముఠము. నేనే నీవుద్భవించిన యుత్తరక్షణమున నామనుమని నీస్థాముననుంచి, నిన్ను దూరముగా పారవైచితిని. నీయదృష్టము నలన నీవు తిరిగి జీవించితివి. నాటినుండియు, నిన్ను బంధించియు యోజింపుచుండగా, నాడు సముద్రమునై నొంటరిగా లభించితివి. నాకూతురును నన్ను నామనుమడు దరిజేర నీయక దూరముగా పారబోలుచున్నాడు. నన్ను దీసికొనిపోయి, వాని గర్వప్రాయభృత్యము చేయించెదను. స్వామీనన్ను రక్షింపుము నీమేలు మరువను. నేడేబయలుదేరి పోయెద"మని యలిపినముగా వేకుకొనకొచ్చెను. ఆద్వీపమునందున్న ధనము సంతయు తన నావపై నెక్కించుకొని, ధనకోటి యావృద్ధిని బంధిగానుంచి, తనపురమునకు ప్రయాణమై పోయెను.

వివాహ మాసన్నమాయెను. మధ్యాహ్నము పండ్లకంట గంటలకు వివాహముకదా? పెన్నిధిలభించిన నిరుపేదచందమున నుపాంగుచు తనయాశలీదినమునో దీరునని సాగరు డత్యుత్సాహముతో బయలుదేరి, తారభవనమును జేరెను. పెండ్లికొమాత్రెయు, చెలికత్తెల సహాయమున నభిలాలంకారములను ధరించి, భిన్నవదనయై యూపస్తంభమునకు గొంపోబడెడి మేకపిల్ల విధమున వివాహవేదికను జేరుచుండెను. ఇంతలో వీధిలో "ధనకోటి! ధనకోటి!" అని నెద్రకలవరము విసంబడెను. ఆశ్చర్య నిమగ్నయై తార నిల్చియుండెను. ఆక్షణమునందే ధనకోటియు, నావృద్ధుడును, వృద్ధునికుమార్తెయు, నావివాహ మందపమున నిల్చియుండిరి. సభ్యు లిదియేమియని, యచ్చెర వందుచుండగా నావృద్ధు డెల్లగల్గి యిట్లుపలికెను.

"ఓసభ్యులారా! సాగరుడు నామనుమడు. ఈమె సాగరునికత్తి. విమలాదేవి పుత్రుడేధనకోటి, ఇది ముమ్మాటికి నిజము. నేనత్యాశతోనీతనినిట్టి నక్షణమునపారవైచి, నామనుమని వీని స్థానమునందుంచితిని, సాగరుడే సంగతి నెఱుంగని వాడుకాడు, తాతగారగు నన్నును, కత్తియగు నామెను, క్రూరుడై ఈతఁడు నిరాకరించెను. వీనికి కాస్తీయెనని. ధనకోటియే యాయాస్తీ సర్వమును. తారాదేవికాతఁడు, వీలు సంగలధర్మ, ఏమిసాగరా! మూటాడవేమి? సాగరుడెందును గానరాలేదు. ఈకలకలమున నాతఁడెచ్చటికో పారిపోయెను. సభ్యుల యానందమువర్ధింప నలవికాదు. చిన్ననాటనుండియు ధనకోటి యదృష్టవంతుడగునన్న వారల వాక్యము లీరీతిని ప్రవచించబడినవి.

తార యానందమేమని చెప్పవచ్చును. కొలదికాలము లోనే, వారలకిద్రవ్యమును వివాహము జయప్రదముగా జరిగెను. ఎక్కరియందు తనకు మనసుకుదరెనో, ఆతడేవరకు వీలునియ మించిన నాధుండాయెను. ఎవరినిమానుటచే నామె కానందము వాటిల్లుచుండెనో, యాతఁడేతనకు సర్వాహ్లాదకారియయ్యెను.

"తారా! నెద్రదాననగునవుడు నీకు స్వతంత్రమిచ్చి నపుడేదయో జేసినదంటివే, అది యిదియేనా?"

"నామెను వ్యక్తముగా పోదని నేరూహించితిని ప్రేమానుబంధమున నట్టిదేదా?"— సి. శంకర దీక్షితులు.

వృత్తాంత లేఖలు.

బరంపుగంవార్తలు.

(స్వకీయ విశేషమునయొద్దనుండి)

బరహంపురము ఆక్టోబరు 2:— 10 నోబులనుండి వర్షము కురియుచున్నది. నవ్యములు హలికుల కత్తాహము పుట్టించుచున్నవి. మాండుకు వివరములు లేవండిన నిండు పంట కట్టి కొరవలయు లేదు.

బదిలీలు

మా గ్రామమున ఆడిమనల్ మున్నగు నున్న నిడు గొంది నరసింహము పంతులు డి. ఏ. డి. ఎల్ గారు రాజ మహేంద్రవరం ఆడిమనల్ మున్నగు గియమింపబడిరి. వీరు వక్తవ్ల సుచిత గౌరవాభిమానములతో ఆదరించుటజేసి మా యూరులోని వక్తవస్థముయొక్క కృతజ్ఞతా మోద ములకు పాత్రులైరి. వీరు మా యూరివిడిచి పోవుటకు ముందు గా వక్తవ్ల తమకు వీరి యెడల గల ప్రేమను గౌరవమును మా చించుటకై కల్పబండు తమ మిత్రులతో సమావేశమైరి. సమావేశమైన వారల కుపహారము లాసంగ బడినవి. పంతుల వారు కన్నూరహాగముతో సత్కరింపబడిరి.

దెంచితోరు.

దెంచిలో మార్పుల గలుగుటచేతనో, లేక కాలమా నము నానాటికి మారుటచేతనో యిటీవల దెంచిలోరు వారు విధించు శిక్షలు చాల కఠినముగా నున్నవని మా యూరియం దనేకులు అభిప్రాయపడుచున్నారు. నెద్ర జరిమానాలు జేయుటవలన నేరము చేయువారలకు భీతిగల్గి మగల నేరము చేయుకుందురన్న అంశము కొంతవరకు యథార్థము కావచ్చును. సామాన్యజనులు విద్యావిషయములయందు సాంఘిక విషయముల యందును నిష్పృథ్విచెందిన గాని వై యంశమును గ్రహింప చాలరు. ప్రస్తుతము ఇందుమాలమున కొన్ని అసర్దుములు పుట్టుచున్నవి

దెంగులూరి వార్తలు.

స్వకీయ విశేషమునయొద్దనుండి.

కాలమానము.

దెంగులూరు. ఆక్టోబరు 1:— కడచినవారము వర్షములు బాగుగ కురిసినవి. ఈ సంవత్సరము వర్షములు ఆలస్యముగా ఆరంభమగుటచేతను, ఇంతవరకును సావీనా కురియు సంత క్షరియక పోవుటచేతను, సభ్యములు బాగుగా లేవు. సరకులధరలు పెచ్చి ట్లమమును నూచించుచున్నవి. మైనూరు ప్రభుత్వమువారు దీనిని నిరోధించుటకు తన యేర్పాటులను చేయుచున్నారు. పట్టణపు నారోగ్యము బాగుగ నేయున్నది. కాని ప్లేగు కొంచెము ఆరంభమగుచున్నది.

నంగ్రామ సహాయనిధి.

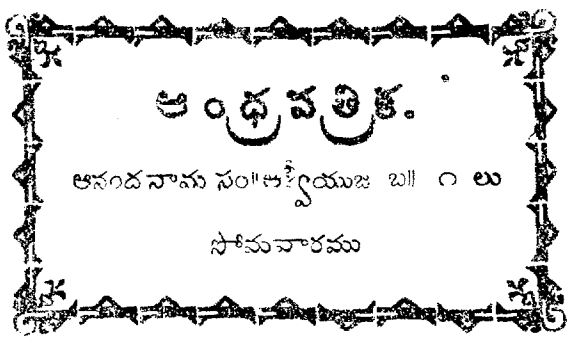
ప్రతితాలూకాయందును కమిటీలు ఏర్పరుపబడి చందాలు చురుకుగా పోగుచేయుచున్నవి. దెంగులూరి కమిటీ కూడ చందాలను పోగుచేసి వైనికులకు వాకులేట్లు సిగరెట్లు, పోకచెక్కెను మొదలగు నాహారపదార్థములను పంపుచున్నారు. వైద్యకాలలలో 10యందకి సరిపోవు దుస్తులు మొదలగు పరికరములగుల నెట్టెలను అనేకము ఇదివరకే రవాణా చేసినారు. వానిని రయిల్వే కంపెనీవారు త్వరితయే యాంబాయి, కరాచీ మొదలగు రేవులకు చేర్చుచున్నారు. దెంగులూరు సెంటుజాను ఆంబులెన్న సంఘమువారు, తమ పరీక్షలో కృతార్థులై యుద్ధములో పరిహోకులుగా పనిచేయుటకు నిర్ణయముగానువారిని, వారికి తమపేరు, జాతి, మాట్లాడుభాష మొదలగునవి వెంటనే తెలియజేయుటకు కోరుచున్నారు.

మైనూరుదసరా ప్రదర్శనము.

మైనూరులోచేసిన చిత్రమయిన నగిషీగలదంతపు సగకులు ప్రపంచనీయములు లిరువాక్కారు నుండినాడ సుందర మయినదంతపుసగకులు ప్రదర్శింపబడినవి. ఆగ్రానుండివచ్చిన చిత్రములు చెక్కినయిల్లడపల్లెములు పువ్వులలేసులు మొదలగు నవి చాలరవ్యముగా నున్నవి. మైనూరులో తయారయిన జరిపట్టువీరలు, పట్టుబట్టులు చాలాచక్కనుగా నున్నవి. మైనూరు రాజ్యములో తయారగు వస్తువులు, వెరగుపంటలు మొదలగునవి అన్నియు పూర్తిగా ప్రదర్శింప బడినవి. చిత్ర పటములుకూడ అనేకభాగములకుండి వంపుడినవి ఇందులో కొన్ని ప్రశంసనీయములు. ఈప్రదర్శనమును చూచుటకులక అనేక క్రొత్తసంగతులను నేర్చుకొనవచ్చును.

పంజాబులో గోధుములనిలువ.

కరాచీ ఆక్టోబరు 3:— సింధునెట్టెలు పత్రికకు పంజాబునొరతనమువారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. 1913 సంవత్సరమున ఆగ్నేయ నెలారంభముకన్న ఈసంవత్సరము ఆగస్టు 1 న తేదిన పంజాబులో గోధుములు ఎక్కువ నిలువయున్నవి. కాబట్టి పంజాబులో గోధుములు కొరకకపోవునను భయము లేదు. వేసవికాలపు పంటలు ఇప్పుడే కోసినందునలన పంజాబులో ఆహారధాన్యములు సమృద్ధిగావున్నవి. ఇటీవల కుంసిన వావలనలన ఎక్కువధామి సాగుబడియగును. ఎక్కువ ఆహారధాన్యములను ఎగుమతిచేయుటకు వీలుగును. కాబట్టి పంజాబుని అవసరమతిగా, ఎగుమతిచేయుటలోచింది ధాన్యము చాల మిగులును. యుండు మేలు

మన పోలీసుశాఖ.

1914 వ సంవత్సరమున మనరాజధానిలో నెల కొని యుండిన పోలీసుసిబ్బందిని గురించినది పోస్టు పైని ప్రభుత్వమువారు చేసిన విమర్శప్రకటిత మయినది. ప్రభుత్వమువారి విమర్శయందు తమయ భిప్రాయములను సమాత్రమును దాపరికముచే యక తెలియజగచి యున్నారు. కడచిన సంవత్సర ము పోలీసు సిబ్బందియంతయు మన రాజధానిలో 32, 815 గుర్తుండినారు. అనగా మనప్రజలలో 1261 రకు నొక్కపోలీసు ద్యోగి యని తెలుచు న్నది. ఈశాఖకంతకును నైనసెలపు 91. 6 లక్షల రూపాయలు. 1912 లోకంటె 5 లక్షల రూపాయ లెక్కున. సంవత్సర సంవత్సరమును వ్యయమె క్కువయైనను ఈశాఖో ద్యోగమున నొకరులు నిలుకడగా నుండుటలేదట. ప్రభుత్వపువారి యభి ప్రాయమును బట్టియే సో ఇనస్పెక్టరు మొదలుగా వై అధికారులందఱును న్యాయైక్ ప్రవర్తన గల వారుగానే యున్నారు! ఇటీవల పై అధికారులకు జీతము లెక్కువచేసి క్రొత్తయేర్పాటులు చేయట చేత వారలలో విశేషదుర్గుణములు కావచ్చుట సాధారణముకాదని చెప్పవచ్చినను పై అభిప్రాయ ముల ననుసరించి పోలీసు ఉద్యోగస్థులలో బహు సంఖ్యాకులును తక్కువ జీతములవారును నగు భాగము నొకరియత యాకర్షకము కాదనియు దాని నంగీరించువారు నుగుణమునకు సాధారణో దాహరణములైన కాబాలరియు స్పెషలముగు చు న్నది. కొన్ని జిల్లాలలో తప్ప తగిన సంఖ్యగాని తగినబలములుగాని దొరకుటయే దుర్లభ మయినదని ఇనస్పెక్టరుజనరలుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టిస్థితికి మొదటికారణము జీతము తక్కువయగుట యని యొకకొంత తప్పుడు. దీనిని తామింగియే యు న్నారనియు తగినయాలలో చూచు చేయుచున్నారని యు ప్రభుత్వమువారు వ్రాయుటయెంతయు సంతృప్తి కరము. కాని ఒక్కవిషయము దీనికి సంబంధించి నది చెప్పవలసియున్నది. పదిసంవత్సరముల కొక పర్యాయము ప్రభుత్వమువారు ఆంగీరించి యాలోచించి భటులకు మాసమున కొక రూపాయ యోలర రూపాయ యో జీతము పెంచుచుటవలన తృప్తిగాని లాభము కాని ప్రభుత్వమువారి క్రమకు తగినవట్టు కలుగ దని మాయభిప్రాయము. పోలీసుభటుడు నేటిది నము ఇరువదిసంవత్సరములనాటి జ్ఞానముతోను వికాసముతోను పనికిబానిన చాలడు. ఆతడు తీర్చవలసిన కార్యములు దినదినమును పెరుగు చున్నవి. ఆతనిజవాబుదారి యెక్కువ యగుచున్నది. ఆతడు మొదలనెల్ల మార్గములను కనిపెట్టియుండు ప్రజాసంఘమును విశాలముగుచున్నది. కావున నొకవిధముగు విజ్ఞానమును, నొకవిధముగు గుణ వైశిష్ట్యమును, నొకవిధముగు తృప్తియులేనివాడు పోలీసు ఉద్యోగమునకే పనికిరానివాడగుచున్నా డు. అట్టివాడు ఇప్పుడెల్ల జీతములకు కుదురడు. కావుననే నేటిపోలీసుభటులు తగినవారుకారను నిరుదమును ప్రభుత్వపువారినుండియే సంపాదించ గినారు. అంతేకాక సాధారణభటుడే అందరు లో కలసిమెలసి కార్యనిర్వాహక మొనర్చు చిన ప్రజలకు భయమువలని

గౌరవమేదక్క వారిపనియొక్క యాత్మవృష్టి తవలని గౌరవములేదు. అట్టిగౌరవము కలుగుటకు ప్రభుత్వమువారు మత విమర్శనో నొకచోట చేప్పి నట్లు పోలీసువారి యధికారమును నొక్కుట కొం చేయు మానుకొనవలసి యుండును. ఏ గ్రామములో నైనను విషయములు తప్పుదారిపట్టికప్పుడు అగ్రా మమేజస్టీటును దండింపవలసినదని విశాఖపట్టణపు నూపరింటుగారు వ్రాయగా దానిపై ప్రభుత్వ మువారు అట్లుచేసినయెడల కార్యములు చక్కపడ వనియు గ్రామాధికారులు పోలీసువారికి నోడ్డుకు వారుగా కొనబడవలెనేగాని పోలీసువారి సేవకులు గానెంచబడరాదనియుతమయభిప్రాయమునువ్యక్త పరచియున్నారు. ఇదియెంతయు శ్లాఘనీయము. ఇదేవిధముగా పోలీసువారు ప్రజలయొత్తమ ప్రతి నిధులగు ప్రభుత్వమువారిచే కేమింపబడిన ప్రజాసే వకులుగాని ప్రజల యజమానులుగారనుటకు ప్ర భుత్వమువారు క్రమక్రమముగా ప్రవీణించి ప్రజకు పోలీసువారియందును పోలీసువారికి ప్రజయందు ను నిజముగు కారమును కలిగించినయెడల పోలీసు శాఖా సంస్కారము మిక్కిలి సులభముగా కాగల డు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు అన్ని శాఖలయం దునువలెపోలీసుదాగులయందు తనిఖిశాఖనుపెంచు చుండుటచేత ఆశాఖకై వ్యయము మిక్కిటచుండు పోలు ఇక నెక్కువగా పెట్టుటకు వీలులేదని చెప్ప వలసినస్థితికినచ్చియున్నది. ఎప్పుడు ప్రభుత్వమువా రొక్కశాఖకు నొక్కమొత్తమునకంటె నెక్కువ పెట్టలేరోయప్పుడు ఆశాఖను బాగుగా పరిక్షించి శాఖాంతర్గతపద్ధతుల నుత్తమవిధిని సంస్కరించుట యావశ్యకము. ప్రజకును పోలీసుశాఖకును పర స్పరవిశ్వాసము కల్పించి కొంతవరకు వట్టితనిఖియు ద్యోగములను తగ్గించి విచారణచేసినమోడట నష్ట దాయకముకాదని తోచువట్ల భటులసంఖ్యచూడ సంకుచితముచేసి ఇప్పటి కొరమాలిన భటులస్థాన మున దాక్ష్యమును వికాసమును కలవానిని మంచి జీతము లిచ్చి నియోగించుటకంటె వేరుమార్గము లేదని నమ్ముచున్నాము. ప్రభుత్వమువారు తమ విమర్శలో దడ వినమరికొన్ని విషయములుగూడ గమనింపదగినవి కలవు. నొకరులను తీర్చించుట కంటె మంచిమాటలతో దానికి దెచ్చుకొనుట మేలట. నొకరిలను నడలిపోవుటనుగరించి వ్రా యుచో నీసంగతిని నొక్కిచెప్పి నూపరింటుల నవసర నుగు కార్యమును చూపినారని ప్రభుత్వమువారు తమయభిప్రాయమును సూచించియున్నారు. కడచిన సంవత్సరము పట్టబడిన కేసులునుగరించి చర్చించుచు పై అధికారులలో నెవరో యొకరిద్దరు తమ క్రింది సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు లాది గాగల వారికి స్వయముగా కేసులను విచారించి చూపిపనినేర్పు వారుదురుకాని అందరునునది తమధర్మమని స్వీక రించినగాని ఫలముండదనియు తోడ్గొనిక ముందు నూపరింటులును వారిసహాయులును స్వయముగా విచారించిన కేసులవివరము తమకు తెలియప రచవలసినదనియు నియమించినారు. ఈనియామక మైనలేకున్న వేలువేలు దినుచుండు నుత్తమో ద్యోగులకు వట్టికట్టపెత్తనము దప్ప మలేమిపని యుండుడుగాన ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము మిక్కిలి న్యాయైక్ మూత్ర మనివిశ్వసించు చున్నా ము. నేరముల కలవాటుపడిన గుంపులకు నివేతము లేర్పరచుటలో తగినపని జరిగినది. ఇప్పటికెట్టియై దేర్పడియున్నది. అట్టి గుంపులపిలకయి యొకపరి శ్రామిక విద్యాలయము స్థాపితమయినదని వ్రాయు లకు సంతసించుచున్నాము. పలుమారు దోషస్థుల యిఖయి దీలుగనేర్పడు వారిని కొంతతీక్షణమును భవించిన పిదపకొనివచ్చి వారికేదైనపని కుదిర్చి బుద్ధిమంతులను జేయుటకు మద్రాసు గుంటూరు పురములలో ప్రతిష్ఠాపన లేర్పరుపబడియున్నది.

కైస్తవరక్షణ సైన్యమువారి సాయమున ప్రభుత్వమువారు చేయు నీయుద్యమమునకు ఫలమెట్టి దైనను మహాద్యమమునుట సూత్రము నిజము. జయమగునుగాక !

మధ్యరంగమున మిత్రమండలిచారి సైన్యములన్ని భాగములలోను జర్మనుదాడులను నివారించుకొని పశ్చిమపుచివరన తామేదాడిప్రారంభించినారు. ఇది వరలోలాసిగ్నివద్ద తగులుకొనినారని మేము తెలిసిన 4వేలజర్మనులగతియేమైనదోమాత్రమింకను తెలియ లేదు. ఫ్రెంచి దేశాధ్యక్షులగు పాయింకరేగారు యుద్ధ మధ్యమునకుపోయి తమ సైన్యముల నభినం దించి వచ్చుటకు నిశ్చయించిట్లును యుద్ధాధికారు లందలకు సమ్మతించినట్లును తెలియుచున్నది. అందు చేత నిప్పుడు మిత్రమండలి సైన్యములు విజయ ముఖముగానుండుట సూచితమగుచున్న దనవచ్చు నేమో. బెల్జియమునందా చిన్ని రాష్ట్రప్రజలు మహా సాహసమున యధావిధిగా పోరుచున్నారు. అంటు వర్షుపై కెన్నిదళములు వచ్చినను నెంతతీక్షణ్యుద్ధ మయినను వెనుదీయక మహానష్టములందియు సంగ ష్టించుచున్నారు. తగినసాయము చేరువరకు నట్లే సంగష్టంపగలరని తజ్జలయభిప్రాయమయియున్నది తూర్పురంగమున యుద్ధ ము పోలండు పడమటి దిగ్భాగమున దట్టముగా నున్నది. రుష్యా వారు మరలహార్ష ప్రవ్యాలోనికి చొరబడి నారు. ఆస్ట్రీయాలో రుష్యావారు కాన్స్టెంటియా ప్రాంతములను పశముచేసికొని ముందుకు నడచు వారైనారు. జర్మనీవారి యుద్ధవిమానాదీకములకు గావలసిన నూనెకు నీకాన్స్టెంటియను ప్రాంతము లాధారముగానుండినవి. ఇప్పుడవియు చేయివిడిచి పోయినవి. విగ్రహమున కానుండు మహత్తమ యుద్ధము క్రాకోకడ కాగలదట! రుష్యాసైన్యము లిప్పటికే యచ్చటికేరేయున్నవి. వానిదాపలి శాఖ ఆప్రాంతమునదీరి యుద్ధమునడుపగలదని తెలియు చున్నది. రుష్యా చక్రవర్తిగారగు జారుగారును యుద్ధరంగమునకు పోరున్నారు. జర్మనీచక్రవర్తికి పోటీగ కాబోలు. ఉత్తరసముద్రమున నగ్నిగోళము లచే నొక నాన్వేనావయు నొక యాంగ్లనావయు మునిగినవి. ఆంగ్లులుగూడ నుత్తరసముద్రమున నగ్నిగోళములునైవ నారంభించినారు. జపాను జర్మనుల యుద్ధముసాగుచున్నది. మనమైందన సైన్యములు ఫ్రాంసు దేశములోని మాన్స్ ల్లు పురమున దిగినట్లు తెలియుచున్నది.

తిరుపతిపురపాలక సంఘపురిపోర్టు విమర్శించుచు ప్రభుత్వమువారు ఆపట్టణమున నిదివరకుం డిన ఏడు హిందూబాలుర విద్యాలయములను మూటిక్రిందికి తగ్గించుటలో కొంతవరకు మృదునిసి పాలివిద్యాలయములకు పోపుచుండిన విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గినదని వ్రాయుచున్నారు. విద్యకై సంఘమువారుచేసిన వ్యయముకూడ తక్కువగానే యున్నది. విద్యాశాఖాధికారులు కొన్ని స్టేటుమెం టుల నియమందున పట్టణపు విద్యావ్యాపనను గురించియేమియు చెప్పరాకున్నదనియు ధైర్యరహితగా రీవిషయమును గమనింప వలసినదనియు నుడువు చున్నారు. పట్టణపాలకసంఘపు నుపాధ్యక్షులు గారు ప్రభుత్వపువారి సహాయములేక పట్టణపారి శుద్ధ్య మభివృద్ధికాదని వ్రాయుచున్నారు. ఈ విధపు పనికిలడు. దీనికింత కాలసియున్నది. అను కార్యనిర్ణయములేని దానిచేత తామీవిషయమున శ్రద్ధకొనలే కున్నారనియు అట్టి కార్యక్రమము పం పినయెడల ద్రవ్యసహాయము చేయనున్నారనియు ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు. కావున పుర పాలకులు పరిశ్రమచేసి లాభముపొందుదురు గాక యని నమ్ముచున్నాము.

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ప్రాస్తులు.

ఉద్ధరిస్తూన్న మునుగులు.

ఒకటి మునిగిపోవుట.

లండను ఆక్టోబరు 4:— నార్వేజీయ పొగయోద యొకటి మందుగనికి తగిలెను. ఇద్దరు మునిగిపోయిరి. వీరిలో ఒకరికి యున్న వారు మృత్యువలన జీరిరి. ఆండ్లెయ్యనకు బోవు చుండిన డాడకహాల్ అను బ్రిటీషువారి యోద యొకటి గూడ గునిగిపోయెను. 9 గురు మునిగిపోయిరి.

ఛానల్ గుండ్ రాకపోకలు.

లండను ఆక్టోబరు 5:— ఛానల్ కావలియొద్దనున్న సన్న ప్లాంకెట్ గుండు రాకపోకలు జరుగుచునే యుండును. వైలట్టులను నాకాసంఘమువారు సరఫరా చేయుదురు.

ఫ్రెంచీని విడుదల.

లండను ఆక్టోబరు 5:— ఫ్రెంచీలుండు స్థలమునుండి లీవెల్ రాచకొమరుడు పీటరును విడుదలచేసిరి. వారు ప్రాజెక్టును జేరిరి.

హైలాండ్లకు సవమానించుట.

వారిల్లు చెప్పచున్నార:— హైలాండ్లకు కావలి నని యజమానించెడివారు. ఈ సందర్భమున నొక గార్డును హై లాండ్లలోని యొకడు కమాండెంటును దర్శించి వే ధ రించిన దుస్తులు వేల కొలది యేండ్ల నుండి వచ్చుచున్నవి. వీనిని రాజులుగూడ ధరించుచున్నారు. మమ్మల నింకొకసారి యజమానించినచో నేమి జరుగునదియు నేడెప్పుడాలను. ఇటు తరువాత హైలాండ్లకు నెవరు సవమా నించలేదు.

సమియు మార్పులేదు.

లండను ఆక్టోబరు 4:— రాత్రి రెండుగంటలకు ప్యారిసునుండిట్లు ప్రకటింపబడెను. ఎయినిస్ట్రాక్ట్రసందర్భ ములేదయిన గలుగలేదు. మొత్తముమీద స్థితిగతులు అను కూలముగనే యున్నవి.

గోధుమలు తక్కువయ్యెను.

లండను ఆక్టోబరు 5:— రాటరాం గోధుమలును, గోధుమ పిండియు తక్కువగా నున్నందున పురపాలకధ్యక్ష సమమువారికిని రొట్టెల గాల్పువారు “యన్తపురొట్టె” అనగా 100 కి 25 భాగములు మాత్రమే గోధుమ పిండిని గలిపిస్తే రొట్టె గాల్పులసినదని రొట్టెలవారి కాజ్ఞాపించిరి.

హైందవవైనికులు ప్రాశ్నాశేషముచేరిరి?

హైందవ వైనికులు ప్రాశ్నాశేషముచేరి మాన్యులీసునద్ద దిగుటయును ఫ్రెంచివారి స్వాగతమును వర్ణించు టయున్నప త్రికలో వ్రాసినవ్యాసమునకు శారీఘలేదు. ఈ వ్యాసమునకే “దెయిలీ మెయిలు”నుంచి శనివారమునాటి తారీఖు వేసియుండెను.

బోయరు సేనానాయకుడు జోయగురు.

మార్చింగు పోస్తుపత్రికా ప్యారిసు విలేఖరు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— బోయర్ల సేనానాయకుడు జోయరు గారు ప్రాశ్నాశేరి. జనరల్ ఫ్రెంచిగారితోబాటు బోయరలె ననియున్నదని చెప్పిరి. జనరల్ ఫ్రెంచిగా రింగ్లీషునాయకుల లో నెల్ల సమర్థులని వీరి యభిప్రాయము.

బర్మ డా దీ పులు

యన్తసహాయము.

లండను ఆక్టోబరు 4:— వెస్టు ఇండిసుకు ఉత్తరమున నున్న టెన్టీడాచిపులవారు, ఆంగ్లేయులకు యన్తసహాయ మునకుగాను సంవత్సరమునకు 3500 పౌనుల చతున పరియోను సంవత్సరములవరకు నిచ్చెదరు. దీనికి హాస్కోర్టుగా రంగిక రించినారు.

కెప్టెను మెగ్గీనుగారి మరణము.

లండను ఆక్టోబరు 4:— కెప్టెను మెగ్గీనుగారు చని పోయిరట.

శత్రువుల ఫిరంగిగుండ్లు.

కప్తము బహుస్వల్పము.

లండను ఆక్టోబరు 5:— యన్తభూమిలోనున్న బ్రిటీషు వైనికాధికారులు ఈక్రిందివిషయమును తెలిపినారు:— ఇది వరకు బర్మకులువేసిన ఫిరంగిగుండ్లవలన బహుస్వల్పకప్తము కలిగినది. వైనికులుచెప్పినట్లు కొన్ని గ్రామములు ఫిరంగిగుండ్ల పొగవలన అనారోగ్యములైనవి.

సెప్టెంబరు 27 క తారీఖున ఈక్రిందివిషయము జరిగి నది:— ఎయినుకు నుత్తరమున జన్మమునేలకు కొంచెము దూరమున బ్రిటీషుసేలు కందకములు రేవుకొనియుండెను. హాతాత్తుగ కందకములకు దగ్గరగన్న ఒక గ్రామమువై జన్మని వారి ఫిరంగిగుండ్లు నాలుగు పడినవి. తరువాత ఎన్నో ఫిరం గులు కాల్చిరట్లు మోతమిబడినది. పొగమట్టుకు మేఘమువలె ఆకసముమీదకు ఎగ్రావచుండెను. బర్మకులు ఏలావైన మా కందకములవై ఫిరంగిగుండ్ల వర్షమును కురిపించి మమ్మ ధ్వం సముచేయవలెనని ప్రయత్నించిరి. వారి ఫిరంగిగుండ్ల వర్షము తెలసిన తరువాత చూడగా తొమ్మిదియందెకి మట్టుకు దెబ్బలు తగిలియుండెను.

మరునాడు అనగా సెప్టెంబరు 28న తారీఖున బ్రిటీషు సేనలోని వెస్టుకెంటు ఫటాలమున్న కందకములమీద 169 ఫిరంగిగుండ్లు పడినవి. వీనివలన 4 సైనిక ఉద్యోగులు సేలలో కూర్చునిపోయిరి. ప్రవీణతయగా వారికికొంచెము దెబ్బయై నను తగులలేదు. ఒకనికేమట్టుకు కొంచెము గీమకపోయినది.

యన్తపు వదంతులు.

యన్తభూమిలో అనేక వదంతులు పుట్టిరివి. యన్తము లో, ఫ్రెంచివారి సాహాయ్యమునకు వచ్చిన మొగాకోడేశపు తురుష్కు వైనికులు తిరుటకు తిండిలేక వెద్ద ఫిరంగులను రం టిని యిచ్చి 10 వేలవత్సాబు గొడ్డుమాంసమును కొనుక్కన్నా రనునది ముఖ్యమగు వదంతి. పోరాడుచున్న బ్రిటీషు వైనికులు గాక, వెనుకనుండునాన్టివేవాసములమీద పుట్టురాలు (కాలి బంతి)ను ఆడుచున్నారనియు, దీనిని జన్మకు వైమానికులు చూచి గోయి బ్రిటీషు వైనికులు భయపడి పారిపోవుచున్నా రని తమ వైనికాధికారులకు తెలుపుచున్నారని ఇంకొక వదంతి.

పంచదార ధర.

లండను ఆక్టోబరు 4:— ఇంగ్లీషు వొరతనమువారు పంచదారను నిలువలేని ధరలు పెంచుటచే చేసినట్లు ప్రకటింప బడినది.

బ్రిటిష్ వారి కప్తము.

లండను ఆక్టోబరు 4:— ఈక్రింద శేషముడిన యన్తాస్య గీయులు చచ్చిరని ప్రకటింపబడెను. అి డల్లియు. ఒ. బాల్- వైద్యకాళి, కె. కామరాజుగారును, లె. యెల్. సి. కామరాజు గారును-కామరాజు హైలాండ్లకు, లె. జె. కోకరు- సోను పేట్టు బోడ్డును, లె. క్రాకెట్-వైద్యకాళి, లె. మిక్టాకా- కామరాజులు. కె. డి. మొన్న-మావరనులు కె. సి. కామరాజు- ఆర్యవర్మసుకోరు, మె. జి. వెల్చి- సోతుపేట్టు బోడ్డువర్మ నాయర్ మాన్యుగార్లు లండలి లెప్టెనెంటు సెలెబర్ నెయిండు కుగారుగాయముల దినిచచ్చిరి.

క్రైస్తవ గార్డులలోని లెప్టెనెంటు గె. జె. యెల్. మానయ్యగారు చంపబడిరని యనుకొనుచున్నారు.

దెబ్బలు తిన్న వారు

లండను ఆక్టోబరు 5:— ఈ క్రింది ఉద్యోగులకు దెబ్బలు తగిలినవి:— సెకండు లెప్టెనెంటు పి. బి. ఖోట్రా, మేజు ఆర్. కోల్ట్రోస్, కెప్టెను ఆర్. యస్. సైను, కెప్టెను టి. బి. హాల్స్, లెప్టెనెంటు పి. ఈ. జేమ్స్, సెకండు లెప్టెనెంటు సి. బార్నెస్, లెప్టెనెంటు జే. పి. మిఖేలు, లెప్టెనెంటు మాకోనీడోహం, లెప్టెనెంటు కర్నల్ డగ్లియు, ఇ. నా. కే, కెప్టెనుడబ్లియు. ఓబ్రిచర్లు, లెప్టెనెంటు ఈ. డి. రిడ్లీ, కెప్టెనుడబ్లియుగాథ్ వెల్, లెప్టెనెంటు పి. సి. సోమ్మ సెకండు లెప్టెనెంటు డబ్లియు. యెఫ్. వాల్కెస్సు, సెకండు

లెప్టెనెంటు హెచ్. కే. సి. థామస్, లెప్టెనెంటు హెచ్. యస్. వాకరు, లెప్టెనెంటు పి. ఎల్. వాల్పోస్, కెప్టెను ఆర్. విలియమ్; ఈక్రిందివారు అపకుటలేదు. లెప్టెనెంటు ఆర్. స్టెడ్, లెప్టెనెంటు యం. కే. మెకెన్సీ; ఈక్రిందివారు దెబ్బలు తిని శత్రువుల చేతిలో ఖైదుగ చిక్కినారు:— లెప్టెనెంటు క్రియాన్, మేజరు జే. డి. ఆర్.

లింగి సేనలో చేరినవారు:— కెప్టెను ఈ. యెఫ్. లీన్.

కూర్పు ఆక్రికాలో దెబ్బలుతిన్న వారు:— లెప్టెనెంటు పి. కే. వాల్కో, కెప్టెను హెచ్. సి. బార్నెస్, దెబ్బలుతిరి శత్రువులకు ఖైదుగ చిక్కినారనియు, కెప్టెను డగ్లియు. ఎల్. డగ్లూరుశత్రులకు ఖైదుగ చిక్కినాడనియు తెలియవచ్చినది.

ప్రెసిడెంటు పాయిన్ కేగుగారు

సేనలకు దర్శించుట

లండను ఆక్టోబరు 4:— ప్రాశ్నాశేపు ప్రెసిడెంటుకు పాయిన్ కేగుగారు ముఖ్యమంత్రి వివిధునిగావితోను, మరి యొక మంత్రితోను కలసి, యన్తభూమిలోనున్న తమ సేనలకు దర్శించుటను, వారిని మెచ్చుకొనుటను వెల్లుదన్నారు. పాయిన్ కేగుగారు ఇదివరకే వెళ్లవలయునని తలచిరిగాని, వైనికాధికారులు ఆఫ్ఫీటిలో సేనలకు దర్శించుట ఉచితము కాదనియు, అదను చూచిరావచ్చు ననియు చెప్పినందున ప్రయాణమును ఆపిగొనిరి. అని బోర్లోలో ఫ్రెంచివొరతనము వారు ప్రకటించిరి.

యన్త సమాచారములు.

లండను ఆక్టోబరు 5:— ఆంగ్లేయులెంచి సేనలకు ఎడమవైపున ముఖ్యముగ రోయిసాంతిమున తీరముగ పోరా టును జరుగుచున్నది. మధ్యరంగమునుండి జన్మకు సైనికులవచ్చి తమ సేనలకు మద్దతుచేయు చున్నను, వీరిని వెనుకకు గొట్టితి మనియు, మధ్యరంగమునందు రీయునును, ఆంగ్లేయులకు మధ్య మాల్మేమియు లేదనియు తెలియజేయబడినది. జన్మగీయున రాజుగారి నాయకత్వము క్రిందనుండిన సేలు, వార్మెనుకు దక్షిణమున అడవులనుండి నాటివచ్చిరిని ముందుకుపోవుటకు యత్నించినవి కాని, వెనుకకు గొట్టబడి వార్మెను శత్రుభాగ మునకు తలమిజేయబడినవి.

ఆంగ్లేయుల ఫ్రెంచిసేలు వెల్లువెల్లుగా మూర్ఖజుడి దగ్గరనుండిన గుట్టలమీదకు పోవుచున్నవి. వీరకులొకడ ముందుకు వెళ్లుచున్నవి.

పరామ అధికారుల ప్రకటన.

లండను ఆక్టోబరు 4:— ఆంగ్లేయుల ఫ్రెంచిసేనలకు యెడమభాగమున జన్మకు సేలు యెరించినవి కాని వెనుకకు గొట్టబడినవి. ఆంగ్లేయుల ఫ్రెంచిసేనలకే స్థలములయందు జన్మ నాలమీదపడినవి. లెక్కినబోట్ల స్థితిగతులలో మాల్మేమియు కలుగలేదు. మధ్యరంగమునందు మాన్యులేదు. ఆంగ్లేయుల శత్రువులు దక్షిణాభిముఖముగా వెనుకకుగొట్టబడిరి. వీరకుకు దక్షిణభాగమున ఆంగ్లేయుల ఫ్రెంచిసేలు, వెల్లు వెల్లుగ ముందుకు వచ్చుచున్నవి. లోలైను, పోనెజులలో మాన్యు కొండలేదు.

చెల్లియెము.

శరణాగతులకు బెర్లియువారు.

లండను ఆక్టోబరు 5:— ఆండ్లెయ్యనగొప్పగ్రామముల నుండి వెలకొలది దెబ్బలందున శరణాగతులై ఎవ్వెక్ అను దచ్చిపట్టణమును చేరుచున్నారు. తిరువారి ఆండ్లెయ్యనండి యితరపట్టణములకు బంపబడుచున్నారు.

ఆండ్లెయ్యన.

మిత్రులందరిగారు సాయమువచ్చి విడిపించునంతవరకు ఆండ్లెయ్యన స్వాధీనముగాకుండ నండునని యయిముప్పత్రికా యన్తనిపుటా డెల్లిప్రాయపడుచున్నాడు.

యన్తపు సీతగతులు.

లండను ఆక్టోబరు 4:— ఆండ్లెయ్యనందు యన్తపుస్థితి గతులలో మాన్యుయు తరలి అధికారులు ప్రకటించినారు.

ఆండ్లెయ్యన నిగరము.

లాహోరు, ఆక్టోబరు 4:— నిబో అండు మిలిటరీ గజెట్ పత్రిక లండను విలేఖరుడు ఈక్రింది జిల్లిగ్రామమును పంపినాడు:— ఇర్రసేలు సాహాయ్యమునకు వెళ్లువరకు టెన్మనగరమున శత్రువులచేత పడనియ్యకుండ మాన్యుకుల నిలుపుకొనగలరు. అది టెన్మనపత్రికయొక్క మిత్రము కల కుడు తలచుచున్నాడు.

జర్నీ.

అంట్వర్పుపై జర్మనీవారు పడుట.

దెల్లియందొరతనము వారిట్లుదెలిపిరి:—

లండను అక్టోబరు 4:— శనివారమునాడు అంట్వర్పు నుండి వ్యవసాయవారిట్లు తిరిగివచ్చిరి. జర్మనీవారు తీవ్రముగ వైబడినపుడు 5 నిమిషములకు వారి నెదిర్చి నీనినదికి తూర్పు భాగమునందు నీల్ నదివరకు మేమువెళుకకు రావలసినవారమైతిమి. నీల్ నదిమీదనున్న మాస్టావరము బలియమైనది. మా వైస్యము శక్తియున్నంతవరకు విరోధులనెదుర్చును.

జర్మనీవారు వెనుకకుగొట్టబడిరి.

ఇటీవల దెల్లియందొరతనము వారిట్లుదెలిపిరి:—జర్మనీ వారు మనవైబడిన రెండుపార్లను వారికి నష్టముగలిగించి వెనుకకు గొట్టితిమి.

వేరేయవ్వకోట.

వేరే హెమ్మకోటయొక్కను దెల్లియందొరస్వాధీనమందే యున్నది. ఇంతవరకును జర్మనీవారు నీల్ నదిని గాటుటకు బ్రయత్నించలేదు.

జంకాలెగురవేయుట.

ప్రఖ్యాతికొనించిన కట్టడములదెలుపుట.

ఆయాస్థలములచిత్రకళావిద్యాప్రావీణ్యమును గనబరచు కట్టడము లని దెలియజేయుటకు అంట్వర్పులోని పురపంచక మువైనను దేవాలయముల గోపురములందును ధ్వజము లెత్త బడెను.

లొవైనును గాల్చినయూతను.

లండను అక్టోబరు 3:— లొవైనును గాల్చి నాజ్ నిచ్చినమేజరు మాంటు ఘెల్ నుద్యోగములోనుండి తీసివేసినది తెలియుచున్నది.

జర్మనీవైమానికుల కాపాడుట.

లండను అక్టోబరు 3:—చార్లీక్కు సముద్రమునందు శిథిలమైన జలవిమానము నొకదానినుండి యిద్దరు జర్మనీవైమానికుల నొకస్వీడను దేశపుయోధావారు గాపాడిరి. అంతకు పూర్వము 14 ను గంటలనుండి వైమానికులు నీటియందుండిరి.

జర్మనీవారికి స్వాగతము.

లండను అక్టోబరు 3:—ఎడతెరపితేకుండ గాయములు తినినవారు విడువబడుట వచ్చుచున్నారు. వీరిలో జర్మనీవారు గూడ కచ్చుచున్నారు. వీరికి ఆస్త్రియావారు రక్షణముతో స్వాగతము నిచ్చుచున్నారు.

జర్మనీవారికి వైట్లోలు.

కాశ్మీరియా పర్యవేక్షకులు రష్యావారి స్వాధీనముగు టచే జెప్పిలికా యోధులకును, వ్రాయువిమానములకును, ఇతర బండ్లకును గావలసిన వైట్లోలు సరఫరానిలిపిపోవును.

జర్మనులగతి.

రెండుకోటల మధ్యనున్న ఖాల్మిస్థలమునందువై బడుచున్న జర్మనీవారిలో కొందరడ్డముగ కట్టబడియున్న ముండ్లతీగను బట్టుకొనకనే యందున్న విద్యుచ్ఛక్తిప్రభావమున జచ్చి రని అంట్వర్పునందలి డెయిలీమెయిలు ప్రతీకా విలేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు.

జర్మనీవారి కాతులను తరిమికొట్టిరి.

లండను అక్టోబరు 4:—వైట్లోగ్రాడు-లాడ్వనకుబోవు బాటయందు జర్మనీవారికాతుల రివ్యములు తరిమి తరిమి గొట్టి రనియు నిందుమాలము జర్మనీవారి కాల్పులులుగూడ పారి పోవలసిన వానైరనియు ప్రకటింప బడినది.

యుద్ధము సాగించుటకు.

జర్మనీవారి యదృశ్యప్రయత్నములు.

యుద్ధము ప్రారంభమైన తరువాత జర్మనీదేశములో ప్రయాణముచేసి లండను చేరిన యిద్దరు అమెరికను ఇంజనీర్లు జర్మనీవారి ప్రయత్నములనుగూర్చి హిందుమ్యును గారికి కొన్ని విషయములను చెప్పిరి. వారిమాటలు వినిన తరువాత హిందు మ్యునుగారు ఈక్రిందివిషయములను మదరాసులోని “న్యూ ఇండియా” ప్రతీకా వ్రాసిరి:— దెస్సా, నెలీనీయా, జిల్లాలోని కొంచెము హెమ్మకోట్కు ఆన్ని నెద్దపట్టణముల మట్టును విపరీత మగు మందుగలను వెట్టియున్నవి. విమానములు విసుగు విరా మిచేయుచున్నవి. బర్లిను నగరమునుగూర్చి ఇది కిలలో ప్రయోచించిన దానికని, ఇప్పుడు అమె

కనులు చెప్పినదానికి కొంచెమైనను సంబంధములేదు. బర్లిను నగరములో ఆహార పదార్థముల వెలులు వి పరీ త ము గ హెచ్చిపోయినవని ఇదివరకు తెలుపబడినది. అమెరికనులు చెప్పినమాటలనుబట్టి చూడగా ఆహారపదార్థములు కారు చొక్కనన్నవనియు, కాఫీకబ్బు లన్నియు, గొప్పవికూడ, పదార్థముల ధరలును చాల వధి కు క్షించినవనియు, సేనలొక్కొక్క అనేక మందిని జేర్చుకొనుచున్నను, వ్యాపార, పరిశ్రమములు ఎప్పు టివ లె నె ని రా ఘాటము గ సాగుచున్నవనియు, తెలియుచున్నది. కొత్తగ సేనలొ జేర్చుకొనుటకు ఏర్పడినస్థలముల కద్ద, సేనలొ చేరుటకు అనేకులు కాచుకొనియున్నారు పది నిమిషముల కొకమారు స్టేషను అధికారులు చాలమందిని సేనలొ జేర్చుకొని రుస్తులను ఇచ్చుచున్నారు.

ఇక విమానములసంఖ్య:—ప్రయాణమునకు సిద్ధమై అనేక జట్లవిమానములున్నవి. ఇతరవిమానములకూడ చాలగలవు. ఒకచెంప కొత్తవిమానములు తయారగుచున్నది. కొత్తవారిని వైమానికులుగ తిరగిచేయుచున్నారు. వైమానిక విద్యనేర్చుటకు సుమారు 100 విమానములు ఎగురుచున్నవి. నేర్చుకొను వారుకూడ విశేషముగ కలరు. జర్మనీలో అనుకొనుమాటలను బట్టిచూడగా, జర్మనులు సమయము కనిపెట్టి యుద్ధనావల తోను, వైనికవిమానములతోను ఒక్కమాటు శత్రువులవై పడుటకు ఆలోచింపుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

జర్మను విమానములు.

జర్మనుల ప్రకటన.

లండను అక్టోబరు 4:— అంట్వర్పునగరమును ముట్టడి వేయుచున్న జర్మను సేనానిజే వ్రాలుతో ఈక్రిందివిషయములు వ్రాయబడిన కాగితములను ఒకజర్మనువిమానము అంట్వర్పు నగరముమీద వెడల్పిరి:— అంట్వర్పును రక్షించుచున్న దెల్లియను ఆస్త్రికపైనికులారా! మీరు రుషియనుప్రభువులకొరకును, ఇంగ్లీషువర్తకులకొరకును రాదుచున్నారు. కాబట్టి మీరు మాకులోబడుడు! జర్మనీలో ఒక్కరషియనుపైనికుడైనను కాలుపెట్టలేదు. కాని(మాతనగా)జర్మనుపైనికులు నిరాధు టముగ ప్యారిసునగరముమీద పడుటకు వెళ్ళుచున్నారు.

జర్మను పైనికులకు

దెబ్బతగులుట.

డెయిలీ మెయిలుప్రతినయొక్క అంట్వర్పు విలేఖకుడు యాక్రిందివాక్యము తెలిపినాడు:—కోటలమధ్యనున్న ఖాల్మిస్థల ములోనికి జర్మనులు రాకుండ తీగకట్టియుండెను. అతీగవుత్త దని జర్మనులు పట్టుకొనిరి. దానిలోని ఎల్క్రీనీటి దెబ్బలు తగిలి కొందరుచనిపోయిరి.

రుష్యా.

రుష్యావారు ప్రష్యాలో ప్రవేశించిరి.

లండను అక్టోబరు 4:— అస్సోనిట్టికడ్డకు, అగస్తావా వద్దను జర్మనులనోడించి రష్యావారు తిరిగి తూర్పు ప్రష్యాను మానూరెక్ సరస్సు బున్న జిల్లాలలో ప్రవేశించిరి.

ఆస్త్రియా

ఆస్త్రియాపైన్య మోడింపబడెను.

లండను అక్టోబరు 4:—రష్యానులు కాశ్మీరియా పర్యవేక్ష ముల దిగి నడి బాగిలోయ ప్రదేశమునందున్న ఆస్త్రియావారి వైస్యము నోడించి ఫిరంగులను, స్వాధీనము జేసికొనిరి.

గానున్న మహాయుద్ధము.

హాకోరు అక్టోబరు 4:— సివిల్ అండు మిలిటరీ గజెట్టు ప్రతీకా లండను విలేఖకుడిట్లు తిలకింపుచున్నాడు.

లండను అక్టోబరు 2:— తూర్పు ప్రష్యాలో నిటీవల గనబరచిన చురుకుదనమంతగా ముఖ్యమైనదిగాదని యనుకొను చున్నారు. తూర్పురంగమున లాడ్జినుండి విన్యూలానది కొక గీతగీచినవో నీగీత కుత్తరభాగమునం దనలైక యుద్ధము జరు గును. గలిషియాలో క్రాకోకడ్డ పోరాడుచున్న వైస్యవారి యుద్ధమునం దెడమచేలి వైస్యమైయుండును. ఈయుద్ధమంతటి యందు నింత గొప్పయుద్ధము వేరొకటియుండ దనుకొను చున్నారు.

ఆస్త్రియావారు బాస్నియాకు

పైనికుల బంపుచున్నారు.

లండను అక్టోబరు 4:— రోము. రష్యావారిమీదికి జర్మనీవారుగూడ సాయపడిగాన ఆస్త్రియావారుగూడగోయులు బాస్నియాకు పైనికులను కుప్పదెప్పలుగ బంపుచున్నారని బాస్నియానుండి తెలియుచున్నది.

జపాను

జపానీయుల ప్రయత్నము.

లండను అక్టోబరు 3:—టోక్యో-సింగపూర్లోని జర్మనీ వారి విమానముకటి జపానీయులయోధులవై బడుటకు బ్రయత్నించెనుగాని ఫలముగలుగలేదు.

జర్మనీవారి కోటలనుండియు ఓడలనుండియు నిరంతరము జపానీయుల వైస్యముమీదికి ఫిరంగుల వారుజేయుచున్నారు. జపానీయు లొక్కొక్కొక్క సింగపూర్ వై బడుటకు తయారగుచున్నారు.

ఆస్త్రియా.

సరిహద్దులందు పోరాటము.

లండను అక్టోబరు క్రికోరియా రాండ్ ఫాంటీక్ వాం బిడ్డుజిల్లాలోసరిహద్దులందు సెప్టెంబరు 28 తేదీనొకపోరాటము జరిగెను. ఇందు 16 జచ్చిరి, 42 రికి గాయములుదగిలెను, 8 గురు గనబడుటలేదు, 192ల వై డిలుగ పట్టుబడిరి. చాలినంతప్రయాహార మును జలమును లేకపోవుటచే ఖైదీల నేకులు మాట నమ్మకము మిదనే విడిచిపెట్టబడుచున్నారు.

బొంబాయి.

కరాచీ నౌకాశ్రయము.

కరాచీ అక్టోబరు 3:—కరాచీ నౌకాశ్రయము నొద్ద గాని, కిమారీయొద్దగాని రైలుస్టేషనును కట్టడలచిరి. దీనికిగాను 17,6000 రూపాయలు మదింపు చేయబడినవి. దీనికి అధికారు లంగీకరించిరి.

బొంబాయి విశ్వ విద్యాలయము.

బొంబాయి అక్టోబరు 3:—బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయములో వర్తకసంబంధముగు విషయములు ప్యాసగువారికి ప్యాచిలర్ ఆఫ్ కామర్సు అను బిరుదునుఇచ్చువాడుక ఇదివరకే కలదు. ఈపరీక్షకు ఇదివరకున్న విషయములుగాక, ఇంకను రెండువిషయములను కొత్తగజేర్చినారు.

పార్టీలసభ.

ప్రతికాధిపతులకు బహుమానము.

బొంబాయి అక్టోబరు 4:—పార్టీల ముఖ్యగురువు దస్తూరుసంజానాగారి యాజమాన్యము క్రింద నేటిసాయంకాలము 3 వేలమంది ఆద్యులు బాగునందు సమావేశమయి అన్య మతస్థులను వార్తించుతములొ చేర్చుకొనిన సంవర్ధమున నిటీవలగీతగిని వివాదములొ పనిచేసినందునకై సంజీవర్తమాను జేమేగంపదు ప్రతికాసంపాదకులకు బహుమానముగ కొంత సొమ్మును వసూలుచేసి యిచ్చుటకు తీర్మానింపబడినది 6 వేల రూపాయల చందావచ్చినట్లు తెలియజేయబడినది

కలకత్తా.

పాలిటుగారి మరణము.

కలకత్తా అక్టోబరు 3:—సర్ తారకనాథ పాలిటు గారు చాలకాలము జబ్బునీతిలోనుండి, నేటిముదయమున క్రిక్కిరేఖ లయిరి.

అలహాబాదు

సర్ ఆరెలు ప్రియగుగారు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 3:— వీరినిగిరించి యాక్రింది సంగతులు తెలియుచున్నవి:— వీరు జాలయినెలలో కయా చోనుండి బహులుజేరిరి. వింతలగు పురాతనదేశములు, గుహలతోనుండి మనోజ్ఞప్రదేశములలో పర్యటించుప్రకృతు కొంతకాలము ప్రయాణముచేసి, హంగుమైనకాన్ను యొద్దకు వచ్చిరి. వీరు అయిదువారములు పరిశోధనలనుచేయ దలచుకొనిరి. ఈకాలములో కావలసినసామగ్రిని ఒకపోటనుండి మరయొకప్రదేశ నుండి తీసికొనిపోవుటకు వీలగు సాధన సంపత్తి వీరికి విక్రయ లభించుటలో కొన్నిచిక్కులు కలిగినవి.

నవ్ సామలో 1909 వ సంవత్సరములో కొన్ని పరిశోధనలు చేయబడినవి. ఈశోధనలు జరిగిన ప్రదేశమున కుత్తరాభిముఖ ముగా లయానుభవరకు తిరిగి పనులను వ్యాపింపజేసి, దక్షిణ మునకు బియోటాటును కనుమలోనికి ప్రవేశించవలయునని వీరు తొందరపడుచున్నారు. కయాచోయందలి టిటాయినుండి వీరికి కావలసిన సాహాయ్యమును పొందుచున్నారు.

గుత్తువానికి ఖయిదు.

15 దినముల ఏకాంతవాస శిక్ష.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు ౪:— సిద్ధా మేజిస్ట్రేటు, గార్హస్థ్యుని గురించి ఆంధ్ర గుత్తువానికి మాడుమాన ముల కింద ఖయిదును విధించిరి. ఈ మాడు మానములలోను, 15 దినముల ఏకాంతవాసముకూడ ననుభవించుటకు ఉత్తర వియ్యబడినది. మద్రాసు ప్రజల నెమ్మదికి భంగము కలుగ జేయకుండ నుడుటకై ఒక సంవత్సరము వరకు జామీను పుచ్చుకొనబడినది. మద్రాసు తనను నోటిను యియ్యకుండ పనిలోనుండి తప్పించి వేసి నందున ను సిద్ధాలోని కట్టు పనిచేయు కార్మికులు దొరనుకొల్పెను. కార్మికులగు మాడుమానము వెల్లువి నొక సంవత్సరము నుండగా, గుత్తువాడు దుడ్డు కట్టవెట్టి వాడి తన జీతము తెచ్చుని లాగాను. మద్రాసు కొట్టుటకు తగిన కారణము కనుపించుట లేదని ప్రతిపదింపిరి.

టిల్లు చీనా దేశములు.

ఒకరినొకరు కొట్టుకొనుట.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు ౪:— పయినీరపత్రిక డాక్టర్ లింగు విశేషకణ్డిలు తెలియజేయుచున్నాడు:— టిల్లు చీనా దేశముల సహద్రులలో చీనావారికిని టిల్లువారికిని తీవ్ర మగు పోరాటము జరిగినదని డాక్టర్ లింగులో వదంతిగా చెప్పవలసివచ్చును. ఈయధ్యయలో టిల్లువారి కొటను చీనా వారు పట్టుకొనెను.

సిద్ధా

కొమగటమారు.

సిద్ధా, ఆక్టోబరు ౪:— కొమగటమారు స్త్రీమరుకండి దిగిన మనస్సుల అల్లిగ సందర్భమున నీ దిగువ వివరించిన పం బాలు పోలీసు ఉద్యోగములలో కొందఱు చనిపోయినట్లును, కొందఱు దెబ్బలుతిగిలినట్లును తెలియవచ్చినది:— పాడ్డు కానిస్తేలిలు మాలోసింగు, కానిస్తేలిలు ఫాలోసింగు దెబ్బలవలన చనిపోయిరి. కానిస్తేలిలు హాసింగు, ఇబ్రహీము అలిఖత్తు, భగ వాల్ దాస్ లకు దెబ్బలుతిగిలినవి. సలీనప్పకర్ నానక్ చంపు యొక్క చేయి విరిగినది.

పోలీసు సూపరింటెండెంటు మరణము.

కలకత్తా ఆక్టోబరు ౪:— బడ్డిబడ్డియందుజరిగిన గందర గోళములో తగిలినదెబ్బలువలన కలకత్తా రిజర్వ్ పోలీసు సూప రింటెండెంటుగారు నేటియందయము చనిపోయిరి. సాధన రైల్వే పటాలములోని లేడి స్క్రిప్టుపట్టణపు మట్టిని విడిపిం చుటలోను నీరు పనిచేసిరి.

నల్లమందు అమ్మకము.

సిద్ధా ఆక్టోబరు ౪:— జనవరి 1వ తేదీనుండియు ప్రై యిట్లు పెటిల్ మెంటులో కావలసిన నల్లమందును అగవర్న మెంటువారికి విక్రయించుట కేర్పాటుచేయబడినది. ఇది అయిదుసంవత్సరములవఱకు నమలులోనుండును. కలీనియల్ గవర్న మెంటువారు దీనికి కొంతసామ్య నిచ్చుచుండెదరు. 1915 సంవత్సరమున 100౦0 పెట్టెలను వేలముచేయుదురు. ఇందు ప్రైయిట్లు పెటిల్ మెంటువారికి 8120 పెట్టెలు విక్ర యింపబడును.

యూరోపులోని హైందవసైనికులు

వారికి పంపు తెలిగ్రాములు.

సిద్ధా ఆక్టోబరు 4:— సిద్ధాలోనున్న ఇండియా దొర తనమువారి వాస్తాపరశోధనాధికారి ఈక్రిందివిషయమును ప్రక టించినాడు:— ప్రాస్తుదేశమునందలి మార్ పైల్లు నగరములో నున్న హిందూదేశపు సైనికులకును, సైనికాధికారులకును తెలిగ్రాములు పంపదలచుకొనువారు మాద్యారాపంపవచ్చును. తెలిగ్రాములోని విషయములు నిరాక్షేపణీయమగునవైన పక్షమున పంపబడును.

బర్రా.

బర్రాఅయిలుకం వెనీ.

వారియాదాచ్యము.

రంగూను ఆక్టోబరు 4:— బర్రాఅయిలు కం వెనీలో పనిచేయుచుండి ప్రస్తుతము యుద్ధసమయములో దేశసేన చేయుచున్నవారికి ఎంతకాలము వారు దేశసేవయందున్ను జీతములిచ్చుట కేర్పాటుచేసిరి. ఇదిచాల ప్రశంసనీయము. సంవత్సరమునకు 100 పౌనుల జీతముచ్చుచున్నవారికి, వారెచ్చుటకును ఆజీతము చేయుచునేయుందురు. సూరపాను

లకు ఎక్కువజీతముచ్చువారికి వారిజీతములో సగముచ్చె దరు. ఈ మొత్తమెప్పుడును సూరపానులకు లెక్కదు.

లామాస్త్రిమరు

రంగూను ఆక్టోబరు 4:— లామాయను స్త్రీమరు కల కత్తానుండి లేపు ఇక్కడకు రావలసియున్నది. ఇంగ్లీషు టపాలను తీసికొని వెళ్లనని తెలియజేయబడిన రాసమాదా స్త్రీమరుకు బదులుగా లామాస్త్రిమరు మంగళవారము టపాలను వేసికొని కలకత్తాకు బయలుదేరి పోవును.

పోలండు.

రికరెండు యీ. శం. మెక్స్ ఫులుగారు శరీరవారము (8-10-14) నాటిసాహసకాలమున పోతు యిండియను ఆఫీసి యేమను వారి మందిరమున మైలపురులో పోలండును గూర్చి యుపన్యసించిరి. యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు గ్రామనాథిపతిగా నుండిరి.

వెనుక పోలండుగూడ నొక గొప్పగాజ్యముగానుండెను. ఇప్పుడు రహ్యవారు, ఆస్త్రియా జర్మను వైరములతో యుద్ధ ముచేయుచున్న ప్రదేశమంతయును వెనుక పోలండు గాజ్య ములో చేరినదే. ఈ సంగ్రామమున ఆస్త్రియా జర్మను దేశముల కపజయమును రహ్యదేశమునకు విజయమును చేకూరినచో వెను కటి పోలండురాజ్యము మరల నేర్పడుటలు చేసెదమని జాగు గారు యీయధ్య ప్రకటించియున్నారు. ఆస్త్రియావారి స్వాధీనమందున్న నెలీషియాపరగజాయను జర్మనీవారి స్వా ధీనమందున్న తూర్పు ప్రహ్యదేశమును స్వాధీనము చేసికొని యిదివరకు రహ్యవారి స్వాధీనమునను పోలండుదేశముతో నీ రెండుభాగములను చేర్చి యిప్పుడు పోలండు రాజ్య మును ప్రత్యేకముగ నేర్పరచవలసియున్నది. జాగుగారిటుల ప్రకటించుట కేవలము యుక్తి మాత్రమే యనుటకు నీటులేదు. పోలండుదేశమును గూర్చి యిటీవల పలువురు ముచ్చటించి యున్నారు. ఎన్నో ప్రయత్నములు చేయబడినను పోలీషు నాతీయ ధర్మమును, పోలీషు భావను నాశనముచేయ సాధ్య ముకాలేదు. కాన యుద్ధ మారంభమైనచో నావ్రత్తు మరల ముఖ్యమైనదిగా నుండునని విద్యాధికులు నూచించి యుండిరి. మొదట రహ్య వారును పిమ్మట ప్రహ్య వారును పోలు ప్రజల యాచారములను నశింప చేయ వలెనని కఠినప్రయత్నము లొనరించినను పోలులు తమయాచారములను విడువలేదు. జర్మనులకన్న పోలులజనసంఖ్య హెచ్చుసాగినది. కాన పాతకాలలలో పోలీషుభాష నేర్పగూడదని జర్మనులు కాసింపిరి. గాన నాప్రాంతమున పోలులకును జర్మనులకును వైమధ్యము లభింపముగనున్నది. రహ్యసేన లాప్రదేశమున ప్రవేశించుటచేవారు తమ్యురక్షించుటకే వచ్చుచున్నారను విశ్వా సము పోలులకు రహ్యనలయెడల కలుగుట సహజము. అని ఆయన యుపన్యసించి పోలండు దేశాభివృద్ధిని నాశనమును గురించి ఆయన కొంతవివరించిరి. పిమ్మట పోలండుభావి దశను గూర్చి ముచ్చటించిరి. పోలండురాజ్యము మరల నేర్పరచబడు నెడలదాని నొకయూరోపు మహారాష్ట్రమువారి సంరక్షణ క్రిందనుంచదగును. అటులచేసిన పోలుల మనస్సంతటముతీరి పోవును. మరల గందర గోళమున కవకాశముచ్చ నేర్పా టులు చేయగూడదు. పోలుల స్వజాతీయులగు రాష్ట్రమువారే పోలండునకు సంరక్షకులుగ నేర్పడుట సమంజసము. ఈ మహాసంగ్రామము యుద్ధవిముఖతను కలిగించుగాక. ఆట్టిసత్త్వ లము లభించినచో నిప్పుడి రణమున కప్పింపబడుచున్న ధన ప్రాణములు నిరర్థకములు కాకుండునని రికరెండుగారునుడిపిరి.

యుద్ధ మావశ్యకము.

అనివెసంటుదొరసానిగారి ప్రసంగము.

ఇటీవల తిరుచ్చూరు తియసాఫీకల్ డెడ్రేక్షనునందు ప్రసంగించిన తీతి యీమె యుద్ధ మత్యోగశక్త్యను విషయమై యిక్రింది యభిప్రాయముల నొసగిరి. యుద్ధము నాగరకత క్షీణించుటను నూచించునని కొంద రందురుగాని యాభిప్రాయము సరియైనదిగాదు. నాగరకత పవిత్రపరుచబడుచుండుటకు గుఱుతని నాయాశయము. యుద్ధము నాగరకతను క్షీణింప జేయదు; కాని, సావనముచేయును. చిరకాలశాంతిని యొక్కొకతరుణమున సేయమగుఫలములకు ముగ్ధ మేర్పరచును. ఈ ప్రపంచమునందు లోపములుగలవని ప్రజలకు జ్ఞప్తికివేవల సిన సమయము లపు డపుడు తటస్థించును. ప్రతిదేశమందును నిమ్మజాలివారుగలరు. ఇండియాలోమాత్రము గలరనియు,

యితరదేశములలో లేరనియు, మీరనుకొనరాదు. ఇచ్చటి జనసంఖ్యయం దారింట నొకపాలు నిమ్మజాలివారు. ప్రపంచమునందెల్ల నాగరకమున ప్రాంతమును వహించియున్న దను నింగ్లాండులో పదింట నొకపాలు కంతున ఖూటికిలేక నచ్చుకంతటి దీనస్థితిలో నున్నారు. అచ్చటి జనసంఖ్యలోపదింట నొకపాలుప్రజలు, కొందరు కారాగృహములలోను, మిగిలిన కొందరు కర్మకాలలోను మృతులగు చున్నారు. నాగరీకము గలపొట్లలో నిట్టివిపరీతము లున్నవి; ఇండియాలో వేలకొలది ప్రజలుఅంటరానివారను నోమమునకు గురిచేయబడు చున్నారు. కాబట్టి యీశ్వరుడు, శాంతిని దుర్వినియోగ పరచుట వలన యుద్ధమువలన సంఘటిల్లగల యంతటి కీడు సంఘ టిల్లవచ్చునని మనకు బోధించుట కిది యె తరుణము. యుద్ధము మనస్సునకు తట్టుకంత యెక్కువక శాంతిస్థితియంగు మరణములకూడ గోచరింపజాలవు. స్త్రీలును, పురుషులును, పనివారును, తమ యావదాస్తిని కోల్పోయి, యిండ్లను వదలి వేలకొలది వెళ్లిపోవుచుండుటను చూడ మనమున కెంత విచారము గలుగదు? దేశకాల వస్త్రమానములందెయో గోష్ఠలోప మున్నదన్నితోచకమానదు. సామాన్య కాలములలో ప్రజలుకుడువ కూడు లేక కడుదీనదశలో చాలకాల మనస్థపడి యాతిచే కొన్నాట్లు మలమలమాడుచు ప్రమమగాక్షిణించి సామాన్యముగ వచ్చుట, యుద్ధమునందలి చావుతల్పెసములకు గోచరమై విచారమునకు పోటివ్వదు. కాబట్టియే నీలిబోధకు యుద్ధమాన శ్యకము అని చెప్పి, పిమ్మట, ఇంగ్లాండు, యూరోపులందలి ఆర్థిక స్థితిని, దానివలని కష్టమును, ఎక్కువపన్నును, మరి యితరవిషయములను గురించి విశదముగ నుపన్యసించి, దెసంటు దొరసానిగారి క్రిందితీరుక నుడిపిరి. కొన్నిరోజులక్రిందటనే సామ్రాజ్యసర్వకోశాభ్యుత్థులగు లాయర్ బార్ల గానాక్రమసంగ సం దర్భమున, ఏవైపున జాచి నను రాష్ట్ర సంక్షోభముగల రాజనీతి మారవలయు నను టను గుఱించి ప్రజలు గుసగుసలాడుకొను చుండుట విశద మగుచున్న దనిరి. ఆమాత్యవర్గములో చేరినవారు గొప్పకారణములేనిదే వైతరస సెలవాస గియుండరు. నాగరకము నెల కొనియుండ వలయుననినచో మార్పు ఆకశ్యకమనియు, ఆమా రును యుద్ధముతప్పువరేదియు కలిగించ జాలదనియు, మీరె అంగగలరు. దుర్భగములగు దురవస్థలకు తొలగిండుటకు యుద్ధమే కడపటిమార్గము, ఈపద్ధతి నే ఈశ్వరుడు అవలంబిం చును. ఇదిలేనియెడల, యాదురవస్థలు మఱింత విపరీతమును కలిగించవచ్చును. ఇంకాగొప్పకష్టమును లేవచ్చును.

యుద్ధమును, ఇండియా యొక్క

అభివృద్ధియు.

ఈ యుద్ధము ఇండియాను ఆభివృద్ధికి తెచ్చెను. ఈ యుద్ధము లేని యెడల ఇండియా యిప్పుడింత యభివృద్ధిని గన జాలదు. యూరోపియన్ ప్రదేశమున నిండియున్న ఆంగ్లే యులతోడను, అధిరీవేశకులతోడను సమానముగ నిలచి వై ష్య రులతో పోరాడుట కవకాశము కలిగెను. అనగా, అభేద భావమున కాకర మేర్పడెను. ఇప్పు డిండియాను, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును భేదము పోలింప బడనియెడల, ముందు కూడ, అనగా, యుద్ధము ముగిసి శాంతియు సమకూరినపుడుగూడ యీయభేదభావమును పోటింపక తప్పుదు. కాబట్టి, మనకు(ఇం డియాను) స్వాతంత్ర్యము, లభించుటకై యీయుద్ధము, చాల తోడ్పడినది. అయినను, మనము ప్రీవేశముగల్గి, నూ గాలోచనతో న్యాయమగు మార్పులను కోరుచుండునెడ, మన కింకనుయెక్కువ సౌక్యములు, స్వాతంత్ర్యములు సమ కూరును.

మదరాసువారి ప్రసంగము.

మదరాసువారు యుద్ధము నెదురుచూడలేదుగాని, యెట్లవలె కది వారికండయెదురుటికవచ్చెను. మదరాసునిదా ఫి రంగులు కాలబడెను. ఇదిగొప్పసంగ్రామముకాదు. స్వల్ప విషయమే, కాని సురక్షితముగనున్న దని విశ్వసించుచున్న నగరమందు 20 మంది హతులైరి. ఇంతజరిగినను, ఈయాగడ మనిశీక్షితమైనను, యిచ్చుట ప్రజలు ప్రశంసలు నీయుమగు తీరు న ప్రవర్తించిరి. వేలకొలదిజనుల నగరమును వదిలివెళ్లిరి. కాని, వారు గడిదిడిచేయక, నెమ్మదిగ వదలివెళ్లిరి. వాస్తవ్యు వెట్లలో సామాన్య ప్రజల కెట్టికలరమునుగాని కోభముగాని కలిగించలేదు. బాంబుపడుచుండగా, బాంబుముక్కలు తమ చుట్టు నెగురుచుండగా, మదరాసునివాసులు కనుపవనిన శాంతప్రసన్న ప్రశంసనీయము. నెమ్మదిగా నాలోచించి చూడవచ్చు యం, కుభసూచకములనియు, మున్నందు మేలు కలుగుననియు సన్మము విశ్వసించవచ్చును.

వివాహోద్ధము.

శ్రీలసభ.

నిన్నటిది నమగవర్షమెంటు హవుసు నందొక సభజరిగెను. ఇండియన్ శ్రీలసభ, యూరోపియన్ శ్రీలసభ ననేకులాసభ నలంకరించుచుండిరి. కర్నల్ గిఫ్ఫర్డు గారు ప్రసంగించిరి. ఆ ప్రసంగ సందర్భమున కర్నల్ గారు లార్డ్ డెన్ డెన్ గారి కరుణాభలముగ పెట్టెట్టెడు ప్రభువుగారికై డిటివ్ ఇండియన్ పదవను యుద్ధసహాయమునకు పొందగలిగిన విధానమును విశదపరచి యటుపిమ్మట నీ క్రింది విషయములను సభితురాండ్రకు విశదపరచిరి.

ఇండియన్ సైనికులకు గొప్పగాయములు తగిలినప్పుడు అవసరముగ గొప్ప వైద్యమును చేయు నిమిత్తము యుద్ధవైద్యనావ సిద్ధపరచబడినది. గాయములతిగిలి వైద్యమునందువారి నా నావ మధ్యధరావముద్ర ప్రాంతమున నుష్ణప్రదేశములకు తీసికొనివెళ్లును. కాబట్టి, వారికి వలసిన ఆహారపదార్థములు మున్నగువస్తువు లాయత్త పరుపబడవలయును. ప్రషియన్ యుద్ధము మున్నగు సంగ్రామములందు అనేకులకు యుద్ధరంగముననే వైద్యముచేయబడెనుకాని, ఆపద్ధతి అనవసరమైనదిగ నేర్పడక, అనేకులు చచ్చిరి. కాబట్టి, యిప్పు డీనూతనపద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడెను. తలలు పగిలినవారికిని, అవయవములు విరిగినవారికిని మెట్టమొదట చేయవలసిన చికిత్సను చేసి, వెంటనే వారికి సహాయమునకుండు రైల్వేస్టేషనునకు తీసికొనివెళ్లుదురు; అచ్చటనుండి యుద్ధవైద్యనావను చేరగల కేవునకు తీసికొనిపోదురు. మదరాసునుండివెళ్లు యుద్ధవైద్యనావలో నవీన వైద్యశాలలోవలె నూతనాదర్శముల కనుగుణముగ సాధన సంవయ ముర్చుబడియున్నది. స్త్రీమరుమట్టుకు 1½ లక్షరూపాయ లాయెను. దారి వైద్యనావగ చేయుటకు మతి యొక్కటిన్నరలక్ష ఖర్చు. దారి నిర్వహణమునకై రాక్షసి బొగ్గు మున్నగువానికిగాను నెల కొకలక్షరూపాయలు. ఈ ఖర్చులను భరించుటకు మదరాసుప్రాంతపుప్రజలు ప్రీతిపూర్వకముగ నంగీకరించిరి. ద్రవ్యముకూడ చాలవఱకు జమయాయెను. ఇంకను కొంతవైకము జమకావలసియున్నది. కట్టుకట్టుటకు కావలసిన గుడ్డలు మొదలగు వస్తువులను మదరాసుప్రాంతపు నారిమణులు సహాయముచేయుచున్నారు.

ఇదిగాక, నీ క్రిందివస్తువులుగూడ అవసరముగ కావలసి యున్నవి. ప్లానెట్ పర్ట్లు, మరాయలు, ఉష్ణముకలిగించు మేజోస్కోప్, చేయిజోస్కోప్, కంబెస్టర్, చక్రేర, టియ్యము, జున్ను, ఉప్పు, మున్నగువస్తువు లావశ్యకములు; సోడావాటర్ యంత్రము, టెలిఫోను, యాలాటి జహజమునలు వైతమంగీకరింపబడును. వస్తువుల సీయలేనివారు, తాము ద్రవ్యమును పంపియు ప్రజలవద్ద చందాలను జమచేసి దానిని పంపియు సహాయపడవచ్చును. ఈ ద్రవ్యముతో వైద్యులు కొనబడును. ఈ ప్రసంగము ముగిసినపిమ్మట, లేడివాలిస్ గారు కర్నల్ గిఫ్ఫర్డుగారికి కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ కందనము లప్పించి, వైద్య కనికర వస్తువులను నేకించుటకు తగిన సదుపాయములను చేసికొనానిమిత్తము శ్రీ సంగమము లనేకములు ఆసాయంకాలమె సమావేశమైన విషయమును శ్రుతపరచిరి. కట్టుపని చక్కగ జరుగుచున్నట్లు వారమునకొక పర్యాయము గవర్నమెంటుహవుసులో కథ జరగుచుండును.

దుషవారుల పాతశాల.

తిరువాన్కూరు దివానుగారి యుపన్యాసము. తిరువాన్కూరు సంస్కరణ పాతశాల ఏప్రిల్ 20 సంకల్పములైనది. తిరిగిచూడల యదభుతక చెడునడతలను కేర్చుకొని నొంకలము మొదలగు పనులనుచేయుచు నల్లచిల్లరి తిరుగుపిల్లలను చేరదీసి యాపాతశాలలో వారికి సన్మార్గముపఱచేందు చుండురు. తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారు గూడ నీవిషయమున సహజీవనము కలిగియున్నారని తెలియుచుండుటచే నీపాతశాలలో మంచిపనియే జరుగుచున్నదని మనముహింపవచ్చును. ఈసంస్కరణపాతశాలాత్మతీయవార్షికోత్సవము నెవ్వెంబరు 21 వ తేదీ జరిగినది. దివాను కృష్ణును నాయుగా రధ్యక్షత వహించిరి. దివానుగారిటుల నుపన్యాసించిరి. “మనముగతసంకల్పచర్యము వింటేమి. దానికలన పాతశాలవక్త్రనిపని చేయగలిగి యున్నదని తెలిసికొంటిమి. ఆరోగ్యశ్రీ పరమభ్రత బాగుగానున్నది. రక్షగ్రహణి, అనేక మొదలగు మలకోశ సంబంధములగు వ్యాధులు నిర్మూలమైనవి. పిల్లలకు కొంతకొంత స్వేచ్ఛనిచ్చి పరిశీలించుచున్నారు. వారిమగ్యకామము అగ్రమునకు తీసికొనిపోబడిరి. వారికక్కడ కొంతవఱకు స్వేచ్ఛయొసగబడినను

వారు హద్దుమీరి ప్రవర్తించలేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు కొందరు పిల్లలును విడివిడిగా పంపినవారు తమకార్యములను సరిగనే నిర్వర్తించుచున్నారు. ఈబడిలోని పిల్లలకు విధేయతను గూర్చిన పాఠములుబోధించుటయేగాక వారటుల ప్రవర్తించునట్లుగూడ నేర్పుచున్నారు. యావద్దతి యెంతయు శ్రావణియము. శ్రీ చక్రవర్తిగారి యొక్కయు శ్రీమహారాజావారి యొక్కయు జన్మదినోత్సవము లింజరుపడుచున్నవి. కాన నిందలిబాలుర పూర్వచ్యులను తిరిగిచూడలచర్యలను తలచుకొని పాఠశాలలయంద నూనూనూపక కనికరమునహించి యుండవలెను. వీరిప్రవర్తనము చెడియుండుట కనేకకారణములుండును. తిరిగిచూడలు దుష్ప్రవర్తన గలిగియుండుట, దారి ద్రవ్యము, సాహసదోషము, మున్నగు నవి ముఖ్యకారణములు. కాని అట్టి చెడుప్రవర్తనపిల్లలను సన్మార్గమునకు మరలించుట చాలసుకరము. ఈ సంస్కరణ పాతశాలలు ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలోను, ఇంగ్లండులోను, జర్మనీలోను, తక్కిన పాశ్చాత్యదేశమునన్నిటిలోను గూడనున్నవి. వారిట్టివిషయముల చాలశ్రద్ధ వహించుచున్నారు. మనదేశములనున్న సంస్కరణపాతశాలలో చెంగల్పట్టు పాతశాల ప్రధానమైనదిగానున్నది. మన పాతశాలలోని భన్న అయ్యగారిని దొరతనమువారు చెంగల్పట్టు పాతశాలలోని పద్మలను గమనించి యాపాతశాలలో నాపద్మల నేర్పించుచు నుద్దేశ్యముతో నచటికిపంపిరి. చక్రవర్తిగారి జన్మదినోత్సవ సందర్భమున జరిగిన యూరేసింపునాడు పిల్లలు చెసి డెంటుగారి బసకేగినపుడు వారుపిల్లలకు మిత్రాయినపంపివెట్టిరి. పిల్లలకు వింతచేయుటకు కొంతసామ్యము నూపరింపెడెంటు గారికి గూడనిచ్చిరి.

విషపురాయి

అదృష్టచరిత్రము.

జిల్లికోటలో పరిశుభ్రముగ నీటితోనిండియున్న జలాశయమొకటిగలదు. ఆజలాశయములోనియందకము విషప్రాయముని ప్రతీతికలదు. నీపాయిల తిరుగబాటున నాకోటలో ప్రవేశించినపు డా యూటలోని నీరు ప్రాణాపాయకముని తెలిసికొని దానిని కాపలాచూచి పరిశీలనగా నందులో విషముకలిసియున్న తెలిసినది. బహుశా యిరుక్కుగానన్న యూట ముఖద్వారములో నొకమృతకేళరమును పడచేసి యుండు రని యూహించిరి. మరల నట్లేమరియొకరు చేయవచ్చునని దానిని మూసివేసిరి.

దీనినిగూర్చి దేశీయులు చెప్పుగాధ వేరుగానున్నది. విశేష భవన సంవయమును ఆ యూట మొదట నిరుక్తుగానున్న స్థలమునంద గుభాగమున మతగురువులు పూజ్య పెట్టిరనియును ఆస్థలమునకు వారిలోకొందరుతిప్ప విత్తురవయసు పోజాలరనియును, అదిరహస్యమార్చునియును ఆమార్చును సంరక్షించుట కొకరక్షావణి నచట నుంచినదియును దానిచేరు విషపురాయి యనియు దాని కత్తి యంతోకమనియును దానితేజము చూడ శక్యముగాదనియును వాగచెప్పుచున్నారు. దుర్మార్గుడగు డిప్యసుల్తాను దీనిని భరించుచుండెను. దానిని భరించుటవలన నతని నెవ్వరును జయింపలేరను నమ్మకముతో నతనియనుచరులు గర్వితులై యుండిరి. అతడు కొద్దికాలమునకు చనిపోవుననగ నదిమాయమైనది. దానినెవరో మతగురువు లవహరించి డిల్లికోటలోని యానిధిని సంరక్షించుట కచట పెట్టినదియును ఆరాయి తాకన ద్రవపదార్థము లన్నియును విషతొల్యుటలగునియును ఆమణి యొక్క పూర్వవృత్తాంతమును మనము విశ్వసించినచో దాని కట్టికత్తియుండుట వింతగా తోచదనియును వారనుచున్నారు.

వెనుక పాతశాలలోకముననుండి సాందర్భరాశి యగు నొక నాగాంగన భూలోకమునకు సంచారార్థ మరుదెంచినది. ఆమె సంచరించుచు చక్కనివాడగు నొకయావన పురుషునిగాంచి మోహించి వానిని వెంటియాడెను. ఆవివాహము వలన నామెకు కలమూకవాధికశక్తులన్నట్టిని గూడ నామె పోగొట్టుకొనెను. ఈదంపతులకు బుట్టినపుత్రుడొక యజ్ఞాధిష్ఠానదేవత యయ్యెను. ఆదేవతాక్షిహమును అంగ్లేయులు పశులగొట్టినపుడు దానినొనటనున్న మణిమాయమైనది. తరువాత నది క్షీరశాలియుగు నొక మహారాజునకు లభించినది. డిప్యసుల్తాను ఆమహారాజును చంపెను.

ఆనాగాంగన మొదటనామణిని భరించియుండెను. ఆమణి కంఠపరంపరగా వచ్చుచుండెను. ఆమణిప్రకాశించుచున్నంతకాలము దానిని దరించువారి కెట్టియపాయమును కలుగదు. కాని అది కాంతిహీనమగుట తమకు మరణ

నూచకమని భరించు వారు గ్రహింపదగును. భరించు నాతడు చనిపోయినప్పు డామణి వానితోడనే మాయమగును గాని మరల మరయొకరి వత్తిఫలమున ప్రకాశించుచుండును. మణిని భరించినవాని నెవడు చంపునోవానికడకే మరల నామణిరచ్చుచుండును. అటులనే మహారాజు మణిని భరించి యుండ నతనిని డిప్య చంపుటచే నామణి డిప్యనకు లభించినది. మణిసొకడు భరించుచుండ వాని నింకొకడు చంపినచో జంపినవానికి మణి నెటులైన భరింపవలెనని యాందోళన మారంభమగును. మణివచ్చువరకును వాడు మలివిహీనుడుగా నుండును. అట్టికత్తి ఆమణియంచున్నది. డిల్లికోటలోనున్న జలాశయములో నడుగున భవపుతాకు కలదను నమ్మకముచాలమందికి కలదు. దానిని తీయవలెనని గూడచాలమంది ప్రయత్నించి విఫలులైరి.

ఈజిప్టుదేశమందలి మందులు.

చరిత్రనలన కాస్త్రానుగుణ్యములగు నావధములను కనిపెట్టినవారు గ్రీసుదేశీయులేయని తెలియుచున్నది. అట్టిగౌరవమునకు వారే పాత్రులు. కాని మందులను మొదట వాడబడుచుండెడుదేశము ఈజిప్టుదేశము. బహుపురాతనకాలమునుండియు నచట మందులను వాడుచుండునట్టి గురుతులు కనబడుచున్నవి. క్రీస్తునకు పూర్వము 8500 ఏండ్లనాడే ఈజిప్టుదేశమున వైద్యశాస్త్రము ప్రకటింపబడియున్నది. ఆ గ్రంథము పేరు పేసేరెసు యిదిగను. “మునుజుల సర్వాంగముల సంబంధములగు రోగములకన్నిటికిని చికిత్సలుగల గ్రంథము” అని దాని మైన వ్రాయబడియున్నది. ఆ గ్రంథమున వేరువేరు విధముగ 250 రోగములకు మందులు వ్రాయబడియున్నవి. ఈజిప్టుదేశమందుమాత్రమేగాక టెక్కినదేశములనన్నిటిలోనను నివసించు మానవుల కందరికిని తరుచుగ కలుగుచుండు వ్యాధుల కన్నిటికిని గూడ వాగ్రంథమున చికిత్సలు వ్రాయబడియున్నవి. జ్వరోశము, మలకోశము, మూత్రకోశము, ముఖద్వారముల (నోరు చెవులు, కండ్లు) లో కలుగు వ్యాధులకును, చిగుళ్లు, పుట్ట, తలనొప్పి, మామూలు జ్వరములు, మార్పు మొదలగు నవమల సంబంధములగు వ్యాధులకన్నిటికిని చికిత్సలున్నవి. పరిశుభ్రత లేవండుట, పనికిమాలినలండి తినుట మొదలగు కారణములవలన కలుగు వ్యాధులకును శరీర శాస్త్రమునకును ఎక్కువ సంబంధముగల విషయములుగూడ నున్నవి. స్పృటకము, చర్మవ్యాధులు, వొగగు, మొదలగు రోగములకుగూడ చికిత్సలు వ్రాయబడియున్నవి. అనేక దేశముల నాగరకసీతీయందున్న వెనుకటికాలమునందు ఈజిప్టులో ప్రణములు, నేత్రకోగములు, కాళ్ళనొడవ వత్తునునందును రాజప్రణములు మొదలగు వ్యాధులచే ననేకమంది హతులైరి. ఆ రోగము కప్పుడుగూడ కలవు. అప్పటి ఆచార వ్యవహారములకు బట్టి శ్రీజన సామాన్యములగు రోగము లప్పుడధికముగ నుండెనని వ్రాయుచు వానికి నివారణోపాయములను వ్రాసియున్నారు. ఆ గ్రంథము బహుపురాతనకాలమున వ్రాయబడిన దను నంశముల మనము మఱకున్నచో నందు వివరింపబడిన యంశములు మన కబ్బురమును గలిగింపకపోవు.

ఆనాడు దేవాలయములలో నీ వైద్యవిద్య నేర్పుకళాశాల లేర్పరచబడియుండెను. దేవాలయ నిధుల కొసంగబడిన విరాళములతో నా విద్యను నేర్పుచుండిరి. చికిత్స చేయుచుకొన గొరువారు దేవాలయములకేగిన నచట వైద్యులు సిద్ధముగ నుండి చికిత్స చేయుచుండిరి. చికిత్సనొందిన వారు దేవాలయాధికీ కొంత సామ్యియ్యవలెను. వైద్యులకు జీతవత్తె మలా నిధిలోనుండియే యధికారులెచ్చుచుండిరి. గ్రీసుదేశపు వైద్యము ప్రబలురకమును ఈజిప్టు వైద్య మున్న తస్థానమున నిలిచి యుండి పిమ్మట పడిపోయినది. వారవైద్యములో చాలవరకు మంత్ర తంత్రములు దివ్యములు భూతవైద్యమును గూడ నున్నవి. ఈ విషయ మున్నను వారివైద్యసాధనములు కేలయును నాగరికవిద్యములుగాక మంచియంది సాధనములుగూడ చాలగలవు. భూతములు గోమనాళములగుండ శరీరమున ప్రవేశించి ప్రాణకత్తిరి నశింపజేయును. దినభాగముందు కొన్ని కోర్కెలలోనీ భూతములు విచ్చలవిడిగ సంచరించుచుండును. కోర్కెగొన్న చెడదినములయందు దేవతల న్యాయవరకారాక్షాత్తులగుదురు భూతము లప్పుడు స్వతంత్రింపగలుగుచుగాన నట్టితరుణములజాగరూకత నహింపవలెను. ఈ భూతములు మొదట వస్త్రములలో ప్రవేశించిన వస్త్రములగుండ శరీరమున ప్రవేశించును. అను నిట్టియసంబధ్ధ విషయములుగూడ వాగ్రంథములలో నున్నవి గాని మొత్తముమీద తక్కినదేశములలోని వైద్యము కన్న నీజిప్టు వైద్యము బహుపురాతనమని వ్రాయవలెప్పుడు. వారి యావధములనుగూర్చి హోమరుగారు జ్ఞాపించుచు వ్రాసియున్నారు. రోము అలెగ్జాండ్రా పాతశాలలో నదికముగ గౌరవించుచుండిరి. పారసీకదేశీయుల కధిక విశ్వాసముగలదు. ఈజిప్టు వారికి పరిశీలనా సామర్థ్య మధికము. వారి మందులు మంచిగుణము నిచ్చియున్నవి.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

HEROIC RESISTANCE OF ANTWERP FORTS.

Russians Descend Carpathians : Austrian Troops Pour Into Bosnia.

PRESIDENT POINCARE TO VISIT THE ALLIED ARMIES.

FALSE GERMAN PROCLAMATIONS.

(REUTER'S AGENCY.)

The latest news announces that the allies have begun to take the offensive at all points and that in Argonne the enemy has been hurled back northwards. We have not heard more of the 4,000 Germans being shelled into surrender near Lassigny. It is really hopeful that French Military authorities have thought it advisable to allow President Poincare's visit to the armies at the front. The attack on Antwerp is persisting and the Belgians are most heroically holding out in spite of terrible stress and trouble. Experts are of opinion that they will hold out till relief is sent. The scene in the Eastern theatre has shifted to western Poland. Russians are said to have re-entered East Prussia. In Austria they have mastery over the Carpathians and the last source of Germany's petrol. The biggest battle of the war is expected before Cracow where the Russians have already massed and where their left in this action is believed to be located. The Tsar is reported to be going to the front. The situation in the Far East continues practically the same.

BELGIUM.

False Proclamations Dropped From an Aeroplane.

Cowardly German Tricks.

LONDON, October 4.—(9 P. M.)—A German aeroplane dropped proclamations signed by the commander of the troops besieging Antwerp calling on the garrison to surrender as the latter was only fighting for Russian Princes and British Capitalists and declaring that there was not a single Russian in Germany and that Germans were continuing uninterruptedly their advance on Paris.

Situation Unchanged.

LONDON, October 4.—(6-40 P. M.)—It is officially announced in Antwerp that the situation is unchanged.

German Attack on Antwerp.

Belgians Compelled to Withdraw.

LONDON, October 4.—(4-55 A. M.)—An official Antwerp telegram, despatched on Saturday, says that eastward of the river Senne we were obliged to withdraw as far as the river Nethe, before a violent attack by the German artillery after five days' stubborn resistance. Our position on the Nethe is very strong and our army will resist to the utmost.

German Attacks Repulsed.

A later official despatch says that two German attacks have been repulsed with heavy German losses.

Another telegram adds that Fort De Waelhem is still in the possession of the Belgians. The Germans have hitherto not attempted to cross the Nethe.

Historic Works Marked by Flags.

Flags have been hoisted over the Town Hall and the Church towers in Antwerp to indicate that they are historic works of art.

Belgian Refugees.

LONDON, October 3.—Thousands of Belgian refugees from the town and villages round Antwerp are arriving at the Dutch town of Esschen, from where they are being distributed to other towns.

Shortage of Wheat.

LONDON, October 3.—ROTTERDAM.—Owing to the shortage of wheat and flour, the Municipality has ordered the bakers to bake exclusively the so-called "War bread" which contains only 25 per cent of wheat and flour.

FRANCE.

The French President.

To Visit the Armies in the Field.

LONDON, October 4.—(9.0 P. M.)—BORDEAUX.—It is officially announced that President Poincare accompanied by M. Viviani and M. Millerand has started to visit the armies in the field to convey congratulations to them. He has intended going for some time but hitherto the military authorities had considered that the favourable moment had not arrived.

No Fresh Development.

LONDON, October 4.—(4-55 A. M.)—A Communique issued in Paris at midnight, said that there had been no fresh development on the Aisne, and the general impression remained favourable.

Offensive Taken at Various Points.

Positions Maintained.

LONDON, October 4. (4-30 P. M.)—A communique issued in Paris says.—Having repulsed all the enemy's attacks on our left wing we have taken the offensive at various points. Elsewhere our positions are maintained.

In the centre there is no change, and in Argonne the enemy has been hurled back northwards. We are progressing though slowly in Southern Woevre. There is no change in Lorraine and Vosges.

GERMANY.

Burner of Louvain.

LONDON, October 3.—It is reported that Major Mantuffel, who ordered the burning of Louvain, has been cashiered.

German Airmen Rescued.

LONDON, October 3.—A Swedish steamer has rescued in the Baltic two German airmen from a wrecked aeroplane who had been in the water for fourteen hours.

Welcome to Germany.

LONDON, October 3.—An endless stream of wounded arriving at Vienna now includes many Germans who are greeted enthusiastically.

AUSTRIA.

Pouring Austrian Troops into Bosnia.

LONDON, October 4.—ROME.—News from Bosnia states now that the Germans are co-operating against the Russians, the Austrian Staff is pouring troops into Bosnia.

THE COLONIES.

The War Gift of Bermuda.

Gratefully Accepted.

LONDON, October 4. Mr. Harcourt has gratefully accepted the war gift from Bermuda of 3450 sterling annually for fifteen years.

In Africa.

A Border Engagement.

LONDON, October 4.—PRETORIA.—A border engagement in Randfontein and the Warmbad district, on the 26th September, resulted in the British having casualties of 16 killed and 42 wounded, 8 missing and 192 captured. Numbers of prisoners are being released on parole owing to lack of food and water.

INDIA.

Telegrams to Indian Troops.

SIMLA, October 4.—The Censor notifies that telegrams addressed to Officers and men of the Indian Expeditionary Force at Marseilles will now be passed if otherwise unobjectionable.

Unimportant German Activity in Prussia

THE REAL LINE OF BATTLE.

Biggest Action in the War.

LAHORE, October 4.—The London correspondent of the "C. and M. Gazette" cables:—

LONDON, October 2. The recent German activity in East Prussia is now generally regarded as unimportant. The real conflict in the eastern theatre is northwards of a line passing west of Lodz to the Vistula. The Russian forces which have been moving through Galicia and are now engaged before Cracow, are the Russian Left in this action, which is expected to prove the biggest of the war.

German Supply of Petrol.

It is understood that the Russian seizure of the Carpathian Passes cuts off Germany's last source of petrol which is indispensable to Zeppelins, aeroplanes and transports.

Hopes of Antwerp Holding Out.

The "Times" military correspondent is hopeful of Antwerp holding out until it can be relieved.

RUSSIA.

Russians in Prussia.

LONDON, October 4.—(4-55 A. M.)—The Russians have re-entered East Prussia in the Masuren lakes districts, after severe German defeats at Ossowetz and Augustowo.

An Austrian Force Defeated.

LONDON, October 4.—(4-45 A. M.)—They have also descended the Carpathians into the Nudjag Valley and defeated the Austrian force, capturing guns and quick-firers.

JAPAN.

Japanese at Tsing-tau.

LONDON, October 3.—TOKIO.—A German aeroplane at Tsing-tau twice attempted to attack the Japanese vessels, but without result.

The German forts and ships are constantly shelling the Japanese army which is slowly preparing a big assault on Tsing tau.

GREAT BRITAIN.

A Prince Released.

LONDON, October 3.—Prince Peter of Lieven has been released from the prisoner's camp and has arrived at Stockholm.

TELEGRAMS.

Insult to Highlanders.

The prince says the Highlanders were consistently insulted. Finally one of the Gordon's demanded an interview with the Commandant, and said that his uniform was a thousand years' old, and had been worn by Kings. If it were again insulted, he would not answer for the consequence. Thereafter the Highlanders were not insulted or molested.

Mines in the North Sea.

Two More Ships Sunk.

LONDON, October 4.—(4-55 A. M.)—A Norwegian steamer has struck a mine. Two were drowned. The survivors have been landed at Tynemouth. The British steamer "Dawdon Hull" to Antwerp, also struck a mine and nine were drowned.

Cross Channel Service Resumed.

LONDON, October 3.—Cross Channel services to Flushing will be continued, the Admiralty supplying the pilots.

Landing of Indians in France.

What is the Date?

LONDON, October 4.

The long description in the "Times" of the landing of Indians at Marseilles and their enthusiastic reception is undated. The "Daily Mail's" description is dated Saturday.

Foes of Erstwhile: Friends of To-day.

LONDON, October 4.

The "Morning Post's" Paris correspondent says the Boer General Joubert landed in France and expressed the hope to be able to fight beside General French whom he regarded as the ablest of the English Generals.

The Enemy's Shelling.

Damage Inflicted Very Slight.

LONDON, October 3.—A headquarters statement says:—An eye-witness states that the damage done by the enemy's shellfire during the last few days has amounted to pitting certain areas with large graters, rendering some villages unhealthy, as the soldiers say.

A concrete instance occurred on the 27th September:—

At a certain point advanced trenches north of the Aisne are within a short distance of the German works. Suddenly, without warning three or four heavy shells fell in the village adjoining the trenches. There was then a quick succession of reports and several clouds of smoke rose slowly and remained stationary like a line of poplars. At intervals there were bursts of fire from the enemy's guns till the smoke merged in a solid screen above our trenches. The Germans were apparently concentrating all their efforts on enfilading our trenches, on which they poured bouquets of high explosives combined with sharpnel and common shell. Yet when all was over it was ascertained that the men in trenches consisting of a portion of the Dorsets, West Kents, Yorkshires and Scottish Borderers, had lost only nine wounded.

On the following day, 169 shells were fired into the West Kents trenches. Four officers were buried, but were dug out unhurt. One man was scratched.

War Yarns in Camp.

Aviators' Mistakes.

Many yarns are current in the camp. One notable rumour is that the Turks, our close neighbours, ran short of food and bartered two heavy guns for ten thousand tins of beef. Troops in the second line pass their time by punting a football in village squares. It is rumoured that the German aviators have observed this and reported that the British forces are disorganised and running about in blind panic.

Germans Electrocuted.

The London Correspondent of the "C. and M. Gazette" writes:—The "Times" Military Correspondent is hopeful of Antwerp holding out until it can be relieved. The "Mail's" Antwerp Correspondent states that Germans attacking the gap between the forts on touching barbed wire were electrocuted.

The Sugar Supply

A Government Monopoly.

LONDON, October 4.—The official Memorandum shows that Government has practically cornered the sugar supply, thus preventing a great rise in prices.

British Casualties.

LONDON, October 4.—PETROGRAD.—A Communiqué says that the German Cavalry were routed on the road to Lodz, which entailed the route of the Infantry also.

TELEGRAMS.

LONDON, October 4.—The following list of Officers "killed" is published:—

Lieutenant W. O. Ball, Medicals.

Captain Cameron and Lieutenant N. C. Cameron, Cameron Highlanders.

Lieutenant J. Coker, South Wales Borderers.

Lieutenant Croket, Medicals.

Lieutenant Meiklejohn, Camerons.

Captain D. Miers, Camerons.

Captain C. Hills, Army Service Corps.

Major G. Welby, South Wales Borderers.

Died of wounds:—

Lieutenant Naylor-Neyland, Royal Horse Guards.

Believed to be killed:—

Lieutenant the Hon. J. N. Manners, Grenadier Guards.

It is also announced that Captain Maclean, East Surreys has been killed.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

BOMBAY.

Presenting a Purse to Parsi Editors.

A Meeting of Bombay Parsis.

BOMBAY, October 4.—A meeting of Parsis numbering about 3000 was held on Sunday evening at Allbless Baug Dastoor Sanjana, the High Priest of the Parsis presiding. Resolutions were passed acknowledging the services of the Editors of "Jam-e-Jamshed" and the "Sanjvartaman" in connection with the present Juddin question and to collect subscriptions to present them with a purse towards which subscriptions amounting to Rs. 6000 were announced.

BURMA.

The Burma Oil Co's Generosity.

Keeping Billets Open Indefinitely.

RANGOON, October 4.—The Burma Oil Co., have set a good example to employees here by keeping billets open indefinitely of employees who are taking part in national service during the war. Those in receipt of a salary of £100 per year will continue to receive their salary in full and those in receipt of above that amount will receive half pay with a minimum of £100.

The "S. S. Lama"

To Take the Mails.

RANGOON, October 4.—

The S. S. "Lama" which is expected here on Monday afternoon from Calcutta will sail again for Calcutta with the English mails on Tuesday in the place of "Rasmara" which was originally announced.

అద్వైత బ్రాహ్మమతములు.

[బొమ్మడి వేంకటస్వయ్యగారు]

అద్వైత మతోద్ధారకుడగు శ్రీశంకరాచార్య స్వామిల వారు దక్షిణ హిందూదేశమున బహుళ సముద్రతీరమున నైర్వతిమూలముందు కేశవదేశములోని కల్యాణి నగరమున జన్మించెను. బ్రాహ్మమత స్థాపకుడగు శ్రీరాజా రామమోహనరాయలవారి జన్మస్థానము ఉత్తరహిందూదేశమున దుర్గా సముద్రతీరమున నీశాన్యమూలముందు వంగదేశములోని కలకత్తా నగరసమీపముననుండు రాధానగరము. ఆచార్యుల వారి తల్లిదండ్రులు సంబూరి బ్రాహ్మణులు, వైశ్యవత్సవులు. రాయలవారి జనకులు మలిన బ్రాహ్మణులును వైష్ణవమతము లునే యున్నారు.

దక్షిణోత్తరములకును బహుళ తూర్పులకును నైర్వతి యాశాన్యమూలమును, వైష్ణవమతము లకు నెంతవిరుద్ధమో అద్వైత బ్రాహ్మమతముల కంత విరుద్ధమని సామాన్య జనాభి

ప్రాయము. విస నోక దానికు త్తరముగ నున్న బొమ్మ మరియొక దానికిదక్షిణముగ నుండుటవలన నోకబొమ్మ యొకప్పుడు త్తర మనియు మరియొకప్పుడు దక్షిణమనియుఁ బిలువఁబడుచున్నది. ఇటులనే పశ్చిమతూర్పులను పదములను నైర్వతి యాశాన్య పదములను నోకబొమ్మనే యియ్యబడును. వైష్ణవమతము లేక దేవతోపాసననే విధించుచున్నవి. గమక శివవిష్ణునామము లేక దేవునికే యియ్యబడిన భిన్నపదము లని తత్వజ్ఞులు పరిష్కరించియున్నారు. నూలదృష్టికి విరుద్ధములుగాఁ గానించు వస్తువులు నూత్నదృష్టికి నోకటిగానేతోచును. అటులనే యద్వైత బ్రాహ్మమతము నూలదృష్టులకు విరుద్ధ ము త ము లు గా దోచినను నూత్న దృష్టిగల తత్వ విశారదులు ఏకగమ్య స్థానమును జూపు మతమునకు నద్వైత బ్రాహ్మ పదములు భిన్న నామములని తలచగలరు.

శంకర రామమోహనులు నూతనమతములస్థాపించినటుల జెప్పకొనినవారలు కారు. మాధుర్యముగ ఫలము లగపడకుండగ నావరించియున్న పాపకులన నాఫలముల ననుభవింపజాలని జనసామాన్యమును జూచి వగచివై పాపకుడు దీసి ఫలములను జనానుభవములోనికిఁ జెచ్చిన సత్పురుషుల పనికి వేదాంత శాస్త్రమును గప్పిపెట్టిన కొన్ని దుర్మతాభి ప్రాయములఁ దొలగించి వేదాంతమతమును నిజస్థితియందు జనులకుఁ గనపరుచుటయే యీమహాపురుషుల ముఖ్యోద్దేశ్యమని నిష్పాపార బుద్ధితో వారి గ్రంథముల విమర్శించినవారలు జెలియగలరు. కాన నద్వైత బ్రాహ్మ మతముల గమ్యస్థాన లక్షణమును విచారించుటకుఁ బూర్వము వీరలు సంస్కరింప సమకట్టిన విషయములఁ జెలిసికొనుట యవసరము గనుక ముందుగా వానిని విచారించెము.

వేదముల బూర్వభాగమును గ్రోడీకరించి జైమిన్యాచార్యులను ఉత్తరభాగమునకు వ్యాసమహర్షియు నూత్రముల రచించిరి. జైమిని నూత్రములకుఁ బూర్వ మీమాంస మనియు వ్యాసనూత్రముల కుత్తరమీమాంస యనియు నామము లియ్యబడినవి. జైమినినూత్రములకర్మ ప్రతిపాదకము లగుటచేఁ గర్మనూత్రములనియును, వ్యాసనూత్రముల బ్రహ్మను ప్రతిపాదించుటచేత బ్రహ్మనూత్రములనియును పిలువబడుచున్నవి. కనుక వేద పూర్వభాగములకు సంహితా బ్రాహ్మణములు కామ్యకర్మలను, ఉత్తరభాగములకు నుపనిషత్తులు బ్రహ్మను దెలుపుచున్నవని స్పష్టమగుచున్నది.

కర్మ స్వర్గసుఖమును, బ్రహ్మజ్ఞానము మోక్షమును, గలిగించును. స్వర్గసుఖ మనిత్యము. కర్మకెంతకాల మెట్టిసుఖము ననుభవింపవలయునని నిర్ణయమో యాకాలాంతమున నిదిక్షీణించును. కనుక ప్రాపంచిక సుఖభుక్త్యయంపందున నజ్ఞులు కోరఁదగినదియేకాని ప్రాజ్ఞు లభిలషించునది కాదు. అనిత్యసుఖము లేవిద్యయనను తాచ్యములని తెలిసికొని వానిని విడనాడి నిత్యానందపదవికై పాటుపడుట ప్రాజ్ఞలక్షణము.

కర్మకుఁ ద్రోచేసిండునది కామము. కోరినిదానికై నెవడును కృషిచేయఁడుకదా? ఇహలోక సుఖములను స్వర్గసుఖములను గామించనిబుద్ధియే నిష్కామ్యబుద్ధి. ఈనిష్కామ్యబుద్ధియే నిత్యానందపదవికి మూలము. ఈనిత్యానంద పదవిని బడయుమార్గమునే వేదాంతశాస్త్రము మాప బ్రయత్నించుచున్నది. ఈమార్గము పామరులకు సులభకేద్యము కాఁజాలదనివారికిఁ గర్మశాస్త్రమును బండితులకు వేదాంతశాస్త్రమును ద్వేషింప బడినవి.

వేదాంత శాస్త్రమునందుఁ బ్రతిపాదించబడిన కేవల బ్రహ్మజ్ఞానమువలననే మోక్షప్రాప్తి కలుగవలసి యున్నది. మానవులందఱు ముముక్షువులు గావలసినదియును ముముక్షువులకు బ్రహ్మజ్ఞానమును ఆవశ్యకము గనుక సర్వమానవులును బ్రహ్మజ్ఞానసంపన్ను లగుటకుఁ బ్రయత్నింపవలయును. కర్మ స్థులు తమ జీవితిత్యమును విడిచిక్రమముగా బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రాప్తికై ప్రయత్నింప వలయునుగానఁ గామ్యబుద్ధిని విడనాడి నిష్కామ్యకర్మల నాచరించుచు తద్వారా చిత్తుక్తిని బడసి బ్రహ్మజ్ఞాన సంపాదనకు నర్హులు గావలసినవారుగా నుంచున్నారని వేదాంతశాస్త్రము విధించు చున్నది. కాని యేకారణముచేతనో శ్రీ శంకరాచార్యులవారి కాలమువరకుఁ గర్మజ్ఞానముచ్చయవాదమే తలయెత్తి పనిచేసెడిటులఁగానించుచున్నది. కామము అనగా స్వల్పభావేత్తు, జ్ఞానమునకుఁ బ్రత్యక్షవిరోధి గనుక గర్మజ్ఞానసముచ్చయ వాదులకు మోక్షప్రాప్తికలుగక, "క్షీణేపుణ్యేమర్త్యలోకంప్రవేశంతి"యనుకర్మ శాస్త్రవాక్యానుసారముగా "పునరపి జననం పునరపిమరణం పునరపిజననీ జతరేకేయనం" అని చెప్పినఫలము ప్రాప్తించునని విధించి యున్నది.

నోటీసు.

కొందఱు విశేషములు కాగితము లెందు ప్రక్కలును జూరగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాసుకొని ముద్రణకార్యము మిక్కిలి సులభమగుచున్నది. కావున దయయుగాని విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపున వ్రాసి పంపుచు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

వారపత్రిక

చందాదారుల కెప్పటివలె రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు సీపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱనునమూనా పత్రికను దెప్పించవేనుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యొక్కరచేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడుచుండును

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మోహిన్యాలయము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలనశీలము. కండ్లకు చలనశీలము. పెండ్లకులు నెరుగును. పెండ్లకులు రాలకుండును. పెండ్లకులు నువ్వువెరును. మనోహరముగా నుండును. సువాసన గలిగి యుండును. వేలకు వేలు సీసాలు విక్రయము.

ఇది మనోహరశ్రవణము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదత్తు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, నిశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావ్యములకు ప్రాపగు కురులను మనోహరముగలెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

జ్వరహరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమాన్యువలనను జేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టుమిట్టపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినముల సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిబెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బలవిరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే పారి పోవును. దీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

అమృతాంజనము డబ్బీ 103, శ్రీకృష్ణ, బొంబాయి. 9, జహంగీర్, మద్రాసు.

తేలు మందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. విషము నెత్తునులో తేలుకాటున ప్రవేశించును. బాధచరములవెంట మెదడునందుగర నుండి లాగులు ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము వనేకులు వరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది కుట్టినచోట కొంచెము మునుపొసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టికొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండగలది.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేత్వము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమునప్రబలింప దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల నూత్ననాశములందు ఏర్పడుదగ్గు. 4. ఉబ్బసము, 5. క్షయదగ్గు దగ్గుకునేపించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పీల్చుతేలు ఎగరొప్పు ఆయాసము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసకోశముల నూత్ననాశములందు ఏర్పడు బాగువులునువాయవు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబట్టి శరీరమున బలహీనత చేర్చి దీనకొలది వృద్ధిజేయును. దగ్గుగలకతివారు దీని వెంటనుండుకొనుటమంచిది.

కఫహరి చూరము.

ఈ చూరము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, క్షయము, కాసవీస శ్లేత్వజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ప్రయోగించును. దీని వెంట నుండుకొనుట మంచిది. చిన్నది 1-0-8-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరాప్లేగువలనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందువరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తీయట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాక్షుట యుక్తము.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరకుటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధిమాయమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, కరిబ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లనష్టము, స్థలము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యగుళిక వజ్రగుళికలు ప్రజాయుధమువంటివి.

కుష్టుమిత్రము.

దీబ్బ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈమిత్రము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డబ్బీ 109, శ్రీకృష్ణ, బొంబాయి. 9, జహంగీర్, మద్రాసు.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్త పుష్టికి, శక్తికి, వజ్రగుళికలు 20 మాత్రల డబ్బీ.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధగలదా?

ఒక్క మా తామర తైలము డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిగ్గులగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరుఅణాలు తీగిపిసికొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మానవులు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

ఈ నిరుపట్టక బలము బలమందు అశక్తక దానికైన వచ్చు.

సుఖభోగి తైలము.

డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్ని విధముల వ్రణములను, కొరుకు పుండ్లను ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

సుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలులు, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన శ్లేష్మము హానిగలుగక చక్కగలెరుగ గలవు.

గజ్జికీ తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జ, పీక శరీరముంటిట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనము డబ్బీ, నెం. 109, శ్రీకృష్ణ, బొంబాయి.

విజ్ఞాపనము

వారపత్రిక చందాదారులు పత్రికచేరలేదని వార్యులు పంపుచుగాని మరి యితర సంబాధమున నుత్తరములు వ్రాయు పూడగాని అచ్చతో ముద్రింపబడిన వారిపేర్లకు ముద్రుగానున్న నొబరును తిప్పక వ్రాయవలయును. కల్లు వ్రాయచేని జహబులు సులభముగా నొసంగుటకు విలువడక.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులు ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులున వారికి వారపత్రికతో సవశ్యములేదని వారపత్రికపై అచ్చతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాటరువారికి బాకీయగ్గు సొమ్ము దినపత్రిక చితాలో తేర్చబడును.

వ్యవస్థాపకుడు:

